

VELİLERİN OKULDAN BEKLENTİLERİ
Tuzla Orhanlı Lisesi Örneği

Erman AKBULUT

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Eğitim Yönetimi Uzmanlığı
Danışman: Prof. Dr. Niyazi KARASAR

İstanbul
TC Maltepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Nisan 2013

ETİK SÖZLEŞME

Bu çalışmadaki bütün bilgileri, akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak elde edip sunduğumu, çalışmada bana ait olmayan tüm veri ve sonuçların kaynağını kurallarına uygun şekilde gösterdiğimi beyan ederim

Erman AKBULUT

ÖNSÖZ

Bu tez ile eğitimde başarıyı etkileyen önemli bir faktör olan “veli beklentisi” ve bunun karşılanma düzeyi Tuzla Orhanlı Lisesi örneğinde araştırılmıştır. Veli beklentilerini memnuniyete dönüştürmek amacına yönelik yapılan çalışmanın hazırlanmasında engin bilgisi, hoşgörüsü ve yol göstericiliğiyle büyük azim ve güç veren tez hocam değerli bilim insanı Sayın Prof. Dr. Niyazi KARASAR’a sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca ölçek uygulamalarında ve teknik konularda büyük desteğini gördüğüm değerli arkadaşım Mehmet Emin OĞUR’a, değerli meslektaşım Gökmen HANCI’ya, uzun soluklu bu çalışmada bana destek olan aileme ve elbette bu araştırmanın tam ortasında yer alan okulum öğrenci ve velilerine minnettarlığımı belirtmeden geçmemek gerektiğini düşünüyorum ve herkese saygılarımı sunuyorum.

Erman AKBULUT

Nisan, 2013

ÖZ

İstanbul ili, Tuzla İlçesi, Orhanlı Lisesi öğrenci velilerinin okuldan beklentilerinin karşılanma düzeyini saptamak amacıyla 2012-2013 öğretim yılında okuldaki 450 veliden 346'sı üzerinden bir araştırma yapılmıştır. Bu amaçla bir ölçek uygulanmış; ölçeklerin 8'i geçersiz sayılmış ve değerlendirmeye alınmamıştır.

Veli beklentileri ölçeği (BKDÖ) ve kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır; birinci bölümde kişisel bilgilere ikinci bölümde 58 beklenti ifadesine yer verilmiştir.

Okulun veli beklentilerinin “yeterli” düzeyde karşılandığı tespit edilmiştir. Velilerin demografik özelliklerinin (cinsiyet, eğitim durumu, eşin eğitim durumu ve mesleği, ailenin gelir durumu, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı ve çocukların öğrenim gördüğü sınıf seviyeleri) değerlendirmelerde kayda değer bir etkisi olmamıştır.

Anahtar Sözcükler: Veli beklentileri, Ortaöğretim araçları, Eğitim.

ABSTRACT

In 2012-2013 academic year, a survey of 346 parents out of 450 was conducted in Orhanlı High School in Tuzla-İstanbul to find out the school's meeting their expectations. The parents were asked to complete the questionnaires which were handed out. Eight of them were incomplete and not used in the analyses.

Parents' expectations scale (BKDÖ) and personal information form were used. The scale consisted of two parts; the first part included personal information and the second part contained 58 expectation statements.

It was found that the the school has met parents' expectations at a relatively satisfactory level. Parents' demographic characteristics (gender, education,,spouses' education and occupation, family income, number of children,the number and the grades children attending) have not influenced their assessments to any significant degree.

Key words; Parents' expectations, secondary education targets, education.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK SÖZLEŞME	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÇİZELGELER LİSTESİ	vii
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
Problem	1
Kurumsal Yapı	3
Veli Beklentileri	14
Amaç.....	25
Önem	25
Varsayımlar	26
Sınırlılıklar	26
Tanımlar ve Kısaltmalar	26
BÖLÜM 2. YÖNTEM	27
Araştırma Modeli.....	27
Araştırma Grubu	27
Veriler ve Toplanması	28
Verilerin Çözümlemesi Ve Yorumu	29
BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUM	31
Grubun Demografik Yapısı	31
Veli Beklentilerinin Karşılanma Düzeyleri.....	35
Genelde Veli Beklentisi Karşılanma Algısı.....	35
Demografik Özelliklere Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	36
Cinsiyete Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	36
Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	37
Eşin Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	38
Mesleklere Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	38
Eşin Mesleğine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	39
Gelir Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı.....	39
Çocuk Sayısına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	41
Eğitimdeki Çocuk Sayısına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	42
Çocuğun Eğitimdeki Sınıfına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	42
Bulguların Toplu Yorumu	43

BÖLÜM 4. ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER.....	47
Özet	47
Yargı	47
Öneriler	48
KAYNAKÇA	50
EKLER.....	55
EK 1. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun İlgili Maddeleri	55
EK 2. Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği İlgili Maddeleri	59
EK 3. Öğrenci- Veli-Okul Sözleşmesi İlgili Maddeleri.....	61
EK 4. Kişisel Bilgi Formu Ve Veli Beklentileri Karşılama Düzeyi Ölçeği.....	64

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1- Velilerin Cinsiyet Dağılımı	31
Çizelge 2- Velilerin Eğitimi	31
Çizelge 3- Veli Eşlerinin Eğitimi	32
Çizelge 4- Velilerin Meslekleri	32
Çizelge 5- Veli Eşlerin Meslekleri.....	33
Çizelge 6- Ailenin Geliri.....	33
Çizelge 7- Ailedeki Çocuk Sayısı	33
Çizelge 8- Ailede Eğitime Devam Eden Çocuk Sayısı	34
Çizelge 9- Ailede Eğitime Devam Eden Çocuklarının Sınıfları	34
Çizelge 10- Veli Beklentileri Karşılanma Algı Düzeyleri	36
Çizelge 11- Cinsiyete Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	37
Çizelge 12- Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	37
Çizelge 13- Eşin Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	38
Çizelge 14- Mesleklere Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	39
Çizelge 15- Eşin Mesleğine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	40
Çizelge 16- Gelir Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı	40
Çizelge 17- Çocuk Sayısına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı.....	41
Çizelge 18- Eğitimdeki Çocuk Sayısına Göre Veli Beklenti Karşılanma Algısı	42
Çizelge 19- Çocuğun Eğitimdeki Sınıfa Göre Veli Beklenti Karşılanma Algısı	43

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Bu bölümde problem ortaya konmuş, probleme bağlı olarak ilgili literatür, iç ve dış kaynaklı olarak, ulaşılabilirlikleri oranında taranmış ve konu bütünlüğü içinde değerlendirilmiştir. Ayrıca, amaçlar, önem, sınırlıklar, tanım ve kısaltmalar verilmiştir.

Problem

Eğitim, belli girdi, süreç ve çıktı gruplarıyla bir misyon doğrultusunda yönetilen bir açık sistem faaliyetidir. Bireysel ve toplumsal başarı ve huzuru etkileyen faktörlerin başında gelir. Bu yönü ile her ülkenin en çok önemseydiği ya da önemsemek zorunda olduğu bir alt sistemdir.

Eğitim sisteminin bütün boyutları ile çalışılması oldukça yeni bir olgudur. Hoy ve Miskel (2010:2)'e göre:

Eğitim yönetiminin sistematik olarak çalışılması modern okul kadar yenidir; tek sınıflı kırsal okul, uzmanlaşmış yöneticilere ihtiyaç duymuyordu. Eğitim yönetiminde araştırma ve örgüt ve yönetim teorilerinin gelişimi görece olarak yeni bir olgudur.

Oğuz, Oktay ve Ayhan (2010)'a göre de ülkelerin eğitim sistemlerinde gözlenen ortak gelişmelerden birisi iyi okullara artan ilgidir. Bu bağlamda “son yılların eğitim sektöründe aktüel araştırma konularından birisini iyi okul ya da etkili okula ilişkin araştırmalar oluşturur” demektedirler. Bunun önemli bir nedeninin de “eğitim sektörüne ayrılan kaynakların kıtlığı” ve bu “kaynakların rasyonel kullanılarak eğitim hizmet üretim birimi olan okulu daha verimli ve etkin kılma” zorunluğu olduğu ifade edilmektedir.

Türkiye'deki eğitim ihtiyacını karşılayan kurumlar ezici bir çoğunlukla kamuya aittir. Türkiye de 2012 yılı rakamlarıyla on yedi milyon öğrencinin eğitim aldığı eğitim kurumlarında her şeyin çok düzenli olmasını hizmet alan ve hizmet veren her bireyin ve kurumun memnuniyetini beklemek hayalcilik olur. Ancak eksiklikler konusunda farkındalık yaratmakta önemli bir aşama olacaktır (<http://www.hurriyet.com.tr>).

Açık sistem olmanın adeta bir gereği olarak, okul-veli ilişkilerinden velilerin okuldan beklentileri ile ilgili çalışmalar giderek sistemli çalışmalara konu olmuştur. Çünkü bu alanla ilgili çalışmalar, her veliyi ciddi şekilde ilgilendirmektedir. Aynı zamanda okulların eğitim öğretime yönelik durumları ülkenin gelişmişlik durumunu da ortaya koymaktadır. Çünkü gelişmişliğin önemli bir ayağı da eğitim öğretimden geçmektedir. İnsanlarını iyi eğitemeyen ülkeler her yönden diğer gelişmiş ülkelere geri kalmakta, insanlarını iyi yetiştiren ülkeler geleceğe güvenle bakmaktadır.

Türkiye'deki eğitim kurumlarından bir tanesi de, Tuzla Orhanlı Lisesi'dir. "Çocukları Orhanlı Lisesinde öğrenim gören velilerin okuldan beklentileri ve bu beklentilerin karşılanma düzeyleri" merak edilmektedir.

Bazı okullar veli beklentilerini karşılamada daha hassas davranırken yönetsel eksikliği olan okullar karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Çıkarılan 30 Mart 2012 tarih ve 6287 sayılı kanun ile Türkiye'de zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmıştır. Bunun uygulaması 4+4+4 sistemiyle olacaktır. Okul öncesi eğitim, mecburi eğitim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Okul öncesi eğitim isteğe bağlıdır. İlkokul zorunludur ve 4 yıllık eğitimi kapsar. Çocuk 66 aylık (5,5 yaş) iken başlar. Ortaokul 4 yıllık ilkokuldan sonraki zorunlu 4 yıllık eğitimi kapsar. Lise, ortaokuldan sonra ki 4 yıllık zorunlu eğitimi kapsar.

Eğitim, okul – aile ilişkilerin ortak paydasıdır. Sağlam bir eğitimin temelleri ailede atılır. Bu nedenle eğitim açısından ailenin, çocuğun eğitimi adına ilk yıllardaki katkısını okul çağında da sağlaması adına, okulla aile arasında sağlam bir ilişkinin kurulması hem önemli hem de zorunludur. Okulların etkin olabilmesi için ailenin de okulun yönetim faaliyetlerinde, ihtiyaçlarının temininde sorumluluk üstlenmesi gerekir. Öğretmen-öğrenci-aile ilişkisinin demokratik bir ortamda olması ve desteklenmesi önemlidir. Çocuğun akademik, sosyal, duygusal gelişimde öğretmen, aile ve uzmanların birlikte çalışması gerekir. Veli katılım programlarının iyi bir şekilde düzenlenmesi öğrenci başarısını üzerinde pozitif bir etkiye sahip olacaktır.

Okul aile işbirliğini daha aktif hale getirme konusunda daha farklı çalışma ve yaklaşımlara ihtiyaç vardır. Çünkü her okulun veli profili farklıdır. Okulların bulunduğu ekonomik ve sosyal çevreler öğrenci başarısını ve

velilerin okulla ilişkilerini doğrudan belirlemektedir. Dolayısıyla ekonomik ve sosyal açıdan dezavantajlı bölge okulları öğrenci velilerini okula çekmek için kendi şartlarına has yöntemler geliştirmelidir. Çünkü Milli eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan Okul Aile Birliği Yönetmeliği ve Okul Veli Sözleşmesi genele hitap etmektedir.

Eğitim sadece okulda gerçekleşen bir süreç değildir. Okulun dışında aile de iyi bir eğitimin gerçekleşmesinde önemli bir rol oynar. Aile, eğitim açısından okulun dışındaki en etkili çevredir ve çocuğun okula gitmesiyle bu çevrenin önemi azalmaz. Aile, çocuğun eğitiminde tek basına önemli rol oynayacağı gibi aynı zamanda eğitim ile doğrudan ilgilenen okulun da önemli bir partneri olarak görülebilir. Bu yüzden eğitim açısından okul-aile arasında sağlam bir ilişkinin kurulması önemli bir gerekliliktir (Erdoğan, 2000:142).

Tuzla Orhanlı Lisesinin yaklaşık 450 öğrencisi bulunmaktadır. Okul sosyo- ekonomik açıdan dezavantajlı bir bölgede olup velilerin çoğunluğu okul çevresinde bulunan organize sanayi kuruluşlarında işçi olarak çalışmaktadırlar. Bazı öğrencilerin hem annesi hem de babası işçi olarak çalışmaktadır. Okulda öğretmen açığı yoktur. 1 müdür, 2 müdür yardımcısıyla birlikte 27 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmenlerin tamamı kadroludur. Ayrıca tamamının maaşları okul aile birliği imkânları ile karşılanan 6 tane memur ve hizmetlisi bulunmaktadır. Okul fiziki açıdan yeterlidir. En önemli eksikliği spor salonudur.

Kurumsal Yapı

Araştırmanın bu altbölümünde eğitim tanımlanmış, eğitimin toplumdaki yeri, önemi, işlevi detaylı anlatılmıştır. Eğitimin değişmez unsuru olan okulun eğitimdeki yeri, okul açma yetkisi, okul-çevre ilişkisi, okul veli iletişimi gibi konulara değinilmiş ve bu çerçevede araştırmanın yapıldığı Tuzla Orhanlı Lisesi tanıtılmıştır. Ayrıca velinin hak ve sorumlulukları ile birlikte öğretmen ve yöneticilerden beklentileri ve beklentilerin karşılanıp karşılanmadığı, öğrenci başarısında okul-veli ilişkisi; karşılaşılan güçlükler ile bu güçlüklerin nasıl aşılabileceği yurtiçi ve yurtdışı araştırmalardan çıkarımlarla Tuzla Orhanlı Lisesi bağlamında konu irdelenmeye çalışılmıştır.

“Eğitim, Almanca *erziehung*, Arapça terbiye, Fransızca ve İngilizce de Latince *educatio*’dan *education*’dır. Eğitim kavramını ilk kullananların Yunanlılar olduğu sanılıyor. Çünkü bugün eğitim bilimi olarak ifade edilen ve çocuk eğitimi anlamına gelen pedagoji Yunanca’dır ve aynı şekilde pedagog

kelimesi de Antik Yunan'da, çocukların gözetim ve denetimi ile görevlendirilmiş kölelere verilen bir sıfat olmuştur” (Öymen, 1978: 8).

Eğitim bir öğretim ve öğrenme olayı olduğu kadar çok farklı alt alanları içeren bir bilimdir. Gelecekte eğitimde uzmanlıkların önemi artacak ve uzmanlık alanları çeşitlenecek, özellikle özel eğitim gerektiren insanların eğitimi ile uzmanlıklar ve yaklaşımlar önemli hale gelecektir. Bu olgu eğitim ile ilgili diğer bilimlerin uzmanları ve eğitim biliminin alt dallarında uzman olan eğitimciler arasında çok yönlü bir işbirliğini zorunlu kılacaktır. Söz konusu bilimler ve alt alanlar arasındaki kesin sınırlar esnekleşecektir. Eğitim sorunlarına yaklaşımda entegre yaklaşım önem kazanacaktır (Oğuz, Oktay ve Ayhan, 2010: 66).

Akyüz (2008)'e göre: Eğitim: “Kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür”.

Açık bir sistem olan eğitimin işlemler bölümünü oluşturan eğitim durumlarında şu değişkenlerin bulunması, istendik davranışları her bir öğrenciye kazandırmada etkili olabilir. Bu değişkenler; ipucu, dönüt, düzeltme, pekiştirme, ünitelerin aşamalı dizilmesi, zaman, öğrenme ve öğretme strateji, yöntem ve teknikleri, öğretme ortamının fiziki yapısı, öğrenci katılabilirliği, eğitim teknolojisi (araç- gereç, donanım), öğretmen niteliği, sevgi ve yetiştirmeye dönük değerlendirme başlıkları altında toplanabilir (Sönmez, 2012: 46)

“Eğitim insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. Her toplum kendi kültürünün özelliklerini yeni kuşaklara aktarır. Toplumda bireyler doğumundan ölümüne kadar kendi kültürünün istek ve beklentilerine uyacak şekilde kültürlenir. İstendik ve bilinçli öğretilere maruz kalır” (Fidan ve Erden, 1998: 19).

Fidan ve Erden (1994)'e göre: “Eğitim, belli amaçlara göre insanların davranışlarının planlı olarak değiştirilmesi ve geliştirilmesinin yasa ve ilkelerini bulmaya ve bu amaçla teknikler geliştirmeye çalışan bir bilim dalıdır”.

“Her eğitim etkinliği, öğrencilere yeni davranışlar kazandırmayı ya da onların davranışlarında istenilen değişiklikler oluşturmayı amaçlar” (Tekin, 1991: 179).

Tüm bu tanımların ortak yönü, eğitimin öğrenci davranışlarını disipline etme, kontrollü, olumlu değişiklikler gerçekleştirme, bu durumu kişinin, ailesinin ve her şeyden önemlisi de toplumun yararına kullanabilmesini sağlayabilmektir.

Eğitim insan için ömür boyu devam eden bir süreçtir. Planlı ve sistemli bilim dalı olmasının yanında olmasının yanında kültürel ve sosyal iletişimle kendiliğinden de gelişebilmektedir.

Başta kişilik gelişimi olmak üzere eğitimin çeşitli amaçları vardır. Kişinin akademik yeteneklerinin yanında birtakım becerileri kazandırması da beklenen amaçlardandır. Ayrıca okuma, yazma, sayısal, teknik ve politik beceriler kazandırmak eğitimin diğer amaçlarındandır. Alınan eğitimin düzeyi ve eğitim alınan kurumun akademik, kurumsal ve fiziksel yeterliliği ya da başka bir değişle kalitesi, öğrencini bu amaçlarına ulaşımında en önemli belirleyici etkindir. İşte bu yüzdendir ki bütün ğrenci velileri, çocuklarına bu eğitimi verecek kurumların peşinden koşarlar. Bu, ğrenci velileri açısından anlaşılabilir bir durumdur.

“Eğitim kurumunun birçok sosyal işlevi vardır. Bu işlevler açık ve gizli işlevler olarak değerlendirilebilir” (Tezcan, 1997: 52).

Bunların yanında çevrenin olumsuz etkilerinden bireyi koruma, sosyalleştirme, yetenekleri keşfetme ve sıralama, bilgi ve beceri kazandırma, bireysel yaratıcılığı ve kendine güveni geliştirme de okul ve eğitimin birey açısından amaç ve işlevleri arasında görülür.

“Birey yönünden eğitimin insani amacı, kısaca bireyin sosyal, fiziksel, psikolojik yönlerden gelişimine, sahip olduğu potansiyeli tam olarak geliştirip kullanabilmesine imkan sağlamaktadır” (şişman, 2010).

Kişi, ancak eğitim ile hayatını idame edebilecek değerlere kavuşabilir. Rahat bir iş, toplumsal kariyer, sosyal statü, toplumsal saygı, sosyal gruplara girme ve söz hakkı elde etme bunlardan bazılarıdır.

Okulların ıktıları çevresel glerden baskı gören yapı, bireyler, kültür ve politikanın etkileşiminin bir sonucudur. Örgütsel etkililiğin konuları, okul yönetiminin karşılaşabileceği önemli zorlukları ifade eder. Açık sistemler modeline göre; okul ıktıları yönetici, ğretmen ve öğrencilerin performanslarıdır. Bunların hepsi örgütsel etkililiğin göstergeleri olarak kullanılabilir ve kaliteleri bakımından değerlendirilebilir (Hoy ve Miskel, 2010:417)

Eğitim faaliyetlerinin başlıca işlevi toplum yararına insan yetiştirmektir. Devletler ya da toplumlar bunu gerçekleştirecek okullar açarlar. Bu okullarda ya da kurumlarda toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda eğitim verilir, sistemler oluşturulur ve altyapılar kurulur. Tarih boyunca birçok devlet, kendi varlığını devam ettirmek, siyasal iktidarını korumak ve halkını kendi ideolojisinin

koruyucusu haline getirmek amacıyla eğitimi araç olarak kullanmışlardır. Fertlerini iyi eğiten toplumlar ayakta kalabilmiş ve dünya da farklı alanlarda sözü dinlenir olmuşlardır. Şu da unutulmamalıdır ki dünyaya yön veren liderler eğitim seviyesi yüksek toplumlardan çıkmaktadır.

“Kelime anlamı itibarıyla herhangi bir öğretimin yapıldığı yer (ecole) manasına gelen okul, terim olarak, toplumun bilgi ve tecrübelerinin belli kurallar içinde yeni nesillere kazandırıldığı kurum için kullanılır” (Dodurgalı, 2000: 83).

Akyüz (1991)'e göre: “Genel anlamı içerisinde okul, belli bir yeri olan, belli bir süre devam eden, öğrenci ve öğretmeni değişen, geniş bir çevreye hitabeden, eğitim faaliyetini planlı ve programlı bir şekilde sürdüren; yani öğrenme faaliyeti olarak devam ettiren genel ve mesleki çeşitler içerisinde şekillenen bir kuruluş olarak tanımlanabilir”.

Okul, Türkiye de okul açma yetkisi Milli Eğitim Temel Kanunu ile belli esas ve usullere bağlanmış, açma ve denetleme yetkisi her türden okul için Milli Eğitim Bakanlığına verilmiştir.

Okulda verilen eğitimi, aile eğitiminden ayıran başlıca özellik, ailedeki eğitimin düzensiz ve gelişi güzel olmasına karşılık okuldakinin sistematik ve planlı yapılmasıdır. Okulda her şey belli bir plan ve programa göre, belli aralıklarla gerçekleştirilir. Hangi yönü ile bakılırsa bakılsın, okul eğitimi bireyi güvenle topluma hazırlamanın en belli başlı yolunu oluşturur (Yılman, 1978:111).

Okul, eğitim sisteminin bir parçasıdır. Okulun amaçlarının gerçekleşmesi, eğitim sisteminin amaçlarının gerçekleşmesi demektir. Okulun eğitime katkıları; sosyalleştirme, kültürünü kazandırma, bireysel yetenekleri geliştirme, ekonomik katkı ve mesleki katkı edindirmesi şeklinde sıralanabilir.

John Dewey'e göre okulun fonksiyonları üç gruba ayrılmıştır:

1. Basitleştirme: Çocuğa göre öğretim ilkesi, basitten karmaşığa ilkesi, yakından uzağa ilkesi, bilinenden bilinmeyene ilkesi, somuttan soyuta veya deney ilkelerine göre öğretim yapmak,
2. Denge Kurma: Kişinin, yaşadığı toplumla ve mesleğiyle uyum sağlayabilmesi,
3. Temizleme: Öğrencinin yanlış bilgi, görgü, adet ve inançlarının yerine doğru olan bilgi, görgü, adet ve inançların yerleştirilmesi şeklinde belirtilmiştir (Çelikkaya, 1998: 97).

“Aile, okul ve çevre eğitimi yeni yetişenlerin dünyasını kuran üç önemli etkidir. Bunların en etkili şekilde işlevlerini yerine getirmesi, daha az sorunlu bireylerin ve toplumun oluşması için gereklidir” (Dewey,1996:100).

Çevre, çocuğun eğitim sürecinde aileden sonra gelen en önemli faktör olmasına rağmen informal özelliğinden dolayı genellikle ikinci planda kalmıştır. Okulların başarılı olabilmesi için; iç verimliliğin yanında çevre ile eşgüdüm sağlaması, çevreyi yakından izlemesi, çevre ile olan iletişimi sağlıklı bir temele oturtması gerekmektedir. Okullar, hedeflerini çevresi ile paylaştığı ve bu hedefler konusunda yakın çevresini bilgilendirdiği sürece, çevre örgütlerden gerekli desteği alabilecek ve çıktılarında hedef aldığı niteliği elde edebilecektir (Bayraktar ve Yiğit, 2006).

Eğitim konusunda farkındalık oluşturmayı başarmış okul yöneticisi çevrenin imkânlarından, okulunu sonuna kadar yararlandırır adeta devlet; özel sektör işbirliğinde aracılık rolü oynar.

Okul, öğrencileri yetiştirmenin ötesinde çevre ile işbirliği içinde ayrıca hizmet sunarken karşılığında da destek sağlar. Bu destek, hizmet ve mal şeklinde olur. Çevreden yardım sağlanması, ilgili yasa hükümlerine göre yapılır (Kanun No: 2860). Bunlar şunlar olabilir;

1. Okuldaki branş ve dallar ile ilgili alanlarda çevredeki başarılı ve tanınmış elemanların okuldaki eğitim etkinliklerine katılmaları sağlanır.
2. Bir kısım uygulamalı derslerin çevredeki ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılması sağlanır. Bu çalışma, kanaat dönemlerinde olduğu gibi yılsonunda staj şeklinde yapılabilir.
3. Yoksul ve ihtiyacı olan öğrenciler için çevre kuruluşlarından burs, kredi veya parasal destek sağlamak üzere girişimlerde bulunulur.
4. Okulda yapılacak eğitimde kullanılmak üzere, çevre endüstri ve kuruluşlarından karşılıksız malzeme ve araçlar sağlanır. Ayrıca, okul bina ve tesislerinin bakım ve onarımları için para, malzeme ve işçilik gibi yardım sağlama yolları aranır (Taymaz, 2001: 197-198).

Gerçekten de çocukları en iyi tanıyan, onlarla en yoğun ilişkide olan kişiler, anne-babalardır. Anne-babalar çocuklarının gelişiminde, onlara yeni beceriler kazandırılmasında önemli bir role sahiptirler. Kendilerine güvenen, kendilerini ifade edebilen, kişiler arası ilişkilerde başarılı olan bireylerin yetişmesinde okul ile aile arasında işbirliği ve iletişim oldukça etkilidir. Çocuklar ilkökul dönemi ile birlikte, ev ortamından çıkıp okul ortamına girdiklerinde onlardan çok yeni davranış biçimleri geliştirmeleri beklenir (Tezcan 1985).

Başar (1994)'e göre: Okul ve evdeki eğitim uygulamalarının bu kurumların işbirliğine dayalı, birbirlerini bütünleyen bir süreklilik içinde olmasının çocuk gelişimi açısından ne denli önemli olduğu bilinmektedir. Aileyi çocukları için hazırlanan eğitim programlarının bir

parçası gibi görmenin ve aileyi ihtiyaç duyduğu rehberlik hizmeti verilmesinin aileye, çocuğa ve eğitimciye dolayısıyla toplumsal hayatımıza sağlayacağı yararlar kuşkusuzdur. Ayrıca çocukların gelişme fırsatlarının artması, çocuk için iki önemli unsur olan ev ve okul arasındaki tutarlılığın sağlanması olacaktır. Bu da okul-ev arasındaki sürekli ve düzenli bir iletişimle gerçekleşebilir.

Okul –Veli işbirliği konusunda tutarlı, dengeli, sağlıklı karşılıklı anlayışa dayalı ve hepsinden önemlisi de süreklilik arz eden ilişkiler kurabilmek, eğitimin önündeki bütün engelleri kaldırabilmek anlamı taşıyan çok önemli bir aşamadır. Okulların etkililik göstergelerinden biri, kontrol edebildiği çevrenin genişliğidir. Verilen eğitim yalnızca okulun kendi öğrencilerini değil olabildiğince uzak çevresini de eğitmelidir. Bu şekilde okula gelecek olan öğrencilerin bazı bozuk davranışları daha okula gelmeden önce düzeltilmiş olur. Eğitimsel ve sosyal değişmelerin hızlanması, okul ile ailenin gittikçe daha çok yakınlaşmasını gerektirmektedir. Bu yakınlık çerçevesinde okul, çocuk hakkındaki bilgileri alır ve böylece çocuğun okul dışı çevresi ve hayatı ile ailenin çocuğa karşı tutum ve davranışlarını öğrenir. Toplanan bu bilgiler, çocuğun gelişmesi için kullanılır. Öğrenmede ne aile okulun ne de okul ailenin yerini alamaz. Bu anlamda ilişkileri geliştirmek için okul velilere açılmalı, okul kayıtları velilerle paylaşılmalıdır. Gerekliğinde velilerin sınıf, ortamı, öğretmen, öğrenci okul hakkındaki görüşleri alınmalıdır (Başar 1999; 141-142).

Çetinkaya ve Diğerleri (1999)'ne göre: Velilerin okullardaki eğitim etkinliklerine katılmaları iki boyutta olabilir.:

Birinci Boyut; velinin okulla, öğretmenle çok daha yakın ve sıkı bir işbirliğine girmesiyle olabilir. Bunun için herhangi bir sorun çıkmasını beklemeden ya da öğretmen veli görüşmesi gibi mevcut olanaklarla yetinmeyip, koşulları zorlayıcı olmalı, talep etmelidir. Bu amaçla okul-aile birlikleri bu konuda uygun bir çerçeve oluşturabilirler öğrenciler hakkında diğer velilerle işbirliği yapıp deneyimlerini paylaşarak hem okulda olup bitenlerden hem de öğretmenlerin performansından daha iyi haberdar olabilirler.

İkinci boyut ise veli, çocuğunun gelişimini kolaylaştırıcı destekleyici bir ev ortamı sağlamalıdır. Bu konu öğrencinin sadece okul yaşamı için değil tüm hayatındaki başarısı için çok önemlidir. Geliştirici bir ev ortamı hazırlamak velilerin en temel görevi olmalıdır.

Aile okul işbirliği ve katılımını etkileyen birçok faktör vardır. Bunlar;

1. Ailenin eğitim ve kültür düzeyinin düşüklüğü,
2. Ailenin okul - veli işbirliği ve öğrenciye destek sağlamaya yönelik olumsuz tutuma sahip olması,
3. Ailenin gelir düzeyinin düşük olması,
4. Ailenin zamanının kısıtlı olması,
5. Okul yöneticisi ve öğretmenlerin veli katılım ve desteğine gereken önemi vermemesi ve bu konuda ailelere yardımcı olmaması,

6. Okulun kaynaklarının yeterli olmaması,
7. Velilerin kendi eğitim seviyesinden dolayı okulla işbirliğine girebilecek bir potansiyele sahip olmadığı inancı,
8. Okulun, velilerle yapılan görüşmelerin sadece görüşme düzeyinde kaldığı ve velilerin çocukları ile ilişkilerine gereken önemi vermediğinin düşünülmesi,
9. Tek olan (ölmüş, boşanmış ya da ayrılmış) veya az gelirli ebeveynlerin çocuğun ihtiyacı olan desteği ve yönlendirmeyi yapamayacaklarının düşünülmesi,
10. Yöneticilerin okuldaki öğrenmeye, velilerin desteğini çekici yolları bilmemeleri ve velilerle iletişim sağlayacak yeterliliklerin olmayışı,
11. Velilerin okula karşı olumsuz tutumları,
12. Velilerin işleri nedeniyle, okul çalışmalarına zaman ayıramamaları,
13. Velilerin okul korkusu,
14. Velinin kendisini para kaynağı olarak görüldüğüne ilişkin yaygın kanı.

Etkili bir veli katılımı, belirli miktarda parasal kaynağa ihtiyaç gösterir. Okulun veli katılım ve desteğini geliştirmek için ailelere yönelik eğitim etkinlikleri düzenleyebilmesi, sosyal kültürel etkinlikler gerçekleştirebilmesi ya da en azından aileler ile düzenli bir iletişim sistemi oluşturabilmesi için parasal kaynaklarının yeterli olması gerekir. Özel okullar için bu faktör engelleyicilik bakımından son sıralarda yer almakla birlikte, resmi okullar açısından önemli etkiye sahiptir. Öğretmen ve yöneticilerin ailelere karşı tutumlarının olumsuz olması, okula ulaşım güçlüğü olması gibi faktörleri de eklemek olanaklıdır (Gümüşeli, 2004).

Ancak şunu da unutmamak gerekiyor ki eğitime duyarlı olmayan veliyi okula getirebilmek için uğraşan okul yöneticisi, enerjilerini verimli kullanamama gibi bir sorunla karşı karşıyadır. Yani eğitim kalitesini arttıracak tedbirlerle uğraşmak yerine veliyi okula getirmek ve işbirliği ortamı hazırlamak için yoğun çaba harcamak zorunda kalır. Bu da eğitimde kaliteli iş gücünün boşa harcanmasına sebep olur.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2005 yılı ekim ayında yayınlanan genelgeyle yürürlüğe giren “Öğrenci- Veli- Okul Sözleşmesi” öğrenci ve velinin okulun işleyişine etkin katılımlarını sağlamak, velileri, öğrencilerin neyi nasıl öğrenecekleri konusunda bilgilendirerek çocuklarının okul dışındaki zamanlarını en etkili şekilde değerlendirmelerine yardımcı olmalarını

sağlamak, öğrencileri ve velileri okul kuralları ve genel eğitim politikaları konusunda bilgilendirmek, okulun hizmet ve imkânları konusunda tarafları bilgilendirerek faydalanma imkanlarını artırmak, okul içinde ve dışında fiziksel ve psikolojik şiddete karşı iş birliği yapmak, taraflar arasındaki iletişim kanallarını açık tutmak, tarafların birbirlerinden beklentilerini sağlam bir zemine oturtmak, tarafların bireysel potansiyellerini üst düzeye çıkarabilecekleri şartları oluşturmak, öğrencilerin ve velilerin okulun performans değerlendirilmesi sürecine etkin katılımını sağlamak konularında taraflar için bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

Okul, aile ve çocuk arasında kaçınılmaz etki ve sorumluluk ilişkisi vardır. Bireyin davranış ve tutumlarının, bireyin ailesi ve okul tarafından etkilendiği kabul edilen bir gerçektir. Aile, özellikle ana-baba, çocuğun toplumsallaşmasında çok büyük bir etkidir. Okul, özellikle öğretmen, bu süreci devam ettirir. Bundan dolayı, ailenin eğitim suresi içinde okulla ilişki kurması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Aile-okul ilişkilerinin temeli bu ikisi arasında gerekli işbirliği ortamının yaratılmasına dayanır. Aile-okul ilişkisi, temelde öğrencinin istedik davranışlarını pekiştirmek olumsuz davranışlarını ortadan kaldırmak prensibine dayalıdır (Uluğ, 1999).

Öğrenci Veli Okul Sözleşmesi, veliyi ve öğrenciyi okulun işleyişi, kuralları, öğrencilere ve velilere sağlayacağı imkânlar ve tarafların karşılıklı hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır (Ek-1 Okul Veli Sözleşmesi).

“Gereksinimleri karşılayacak eğitim programlarının etkinlikle uygulanabilmesi, yetişmiş insan gücünün yanı sıra programların niteliğine uygun okul binalarına ve ders araç gereçlerini de gerektirmektedir” (Vural, Sadık, 2003).

Başar (2007)'e göre: Küçük okullarda öğrenci ve öğretmenin birbirini tanması, dikkat çekmesi kolay, öğrenci katılımı ve Öğretmenin öğrencilere yardımı fazla, etkileşim güçlü olabilir. Kalabalık okullarda, okulun özel bir çevre olmak özelliğini korumak güçleşebilir(...) Sınıftaki öğrencilerin sayısı, duvar ve eşya renkleri, ışık, ısı, temizlik, gürültü düzeyleri, görüntü, sınıftaki fiziksel ortamın öğeleri olarak sayılabilir.

Erden (1998)'e göre klasik bir okul binasında bulunması gereken özellikler şunlardır.

1. Okul binaları genel görünüşüyle çocuğa güven verimli, temiz, bakımlı ve sağlam olmalıdır.
2. Okul binalarının büyüklüğü öğrenci sayısı ile uyumlu olmalı, okulda öğrencilerin rahat edebilecekleri, spor yapabilecekleri ve oyun oynayabilecekleri bir bahçe bulunmalıdır.

3. Bina içinde çocukların spor yapmalarına ve sosyal faaliyetlerde bulunmalarına olanak sağlayacak geniş ve kapalı alanlara yer verilmelidir
4. Binanın içinde dersliklerin yanı sıra en az bir fen bir de bilgisayar laboratuvarı ve kütüphane olmalıdır.
5. Bina içinde öğrenci sayısına ve sağlık koşullarına uygun lavabo ve tuvalet olmalıdır.
6. Dersliklerin güneş görmesi, aydınlık ve sağlık koşullarına uygun, öğretim araç ve gereçlerin kullanılmasına olanak sağlayıcı donanımına sahip olmalıdır.
7. Sıralar sandalyeler, lavabolar öğrencilerin fiziksel yapısına uygun olarak hazırlanmalıdır.
8. Binada sınıflar ile yönetici odaları, öğretmen odaları, laboratuvar arasında ulaşım kolay olmalıdır.
9. Bina personelinin iletişimini aksatmamalıdır.
10. Sınıfın çeşitli bölümleri, farklı amaçlar için kullanılacak birer köşe oluşturmaktadır.

Başar (2007)'e göre: Fiziksel yapı, öğrenciyi zamanını okul içinde kullanmaya yöneltmeli, öğrenci sokağa yönelme gereksinimi duymamalı, bunun için okulun yönetim planı, ders dışı zamanları da kapsamalıdır.

“Sınıf, öğrenciler ve öğretmenlerin, eğitsel amaçlara ulaşabilmek için, kendilerinde var olan ve çeşitli iletişim araçlarıyla sağladıkları bilgi ve yaşantıları, uygun bir düzenlenişle paylaştıkları ortamdır. Bu paylaşım, iletişimle olur. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin, ilgi ve gereksinimlerinin, yeterliklerinin, olanaklarının öğretmence; eğitsel amaçların, araçların, düzenlenişin öğretmen kılavuzluğunda birlikte belirlenmesi, iletişimle olur” (Başar, 1994:67).

“Burden (1995), okul binası ve dersliklerin fiziksel görünümünün öncelikle öğrencilerin fizyolojik ihtiyaçlarına ve öğretim etkinliklerine uygun olması gerektiğini belirtmektedir. Edwards (1993) tarafından yapılan bir araştırma da, okul yapısının koşullarının gelişmesiyle öğrenci basan düzeyinin arttığını göstermektedir” (Akt, Vural, Sadık : 2003).

Vural ve Sadık (2003)'a göre; gelecekte yapılacak olan ilköğretim okul bina projelerinde: dersliklerde iki kapı, okul bahçesinde çeşme, kapalı spor salonu, kantin ve otopark alanları bulunmalıdır. MEB, ilgili inşaat firmalarından, okul binalarını projeye göre tam bitmeden teslim almamalıdır.

İlköğretim okul yöneticileri, okul binası içinde bulunan çoklu kullanıma uygun olarak yapılmış mekanları, MEB' nin ilgili düzenlemelerinde belirttiği gibi yöre halkının gereksinimlerine uygun çalışmalarda kullanmaya özen göstermelidir. Okul bahçesinin ağaçlandırılması çalışmaları ile ilgili olarak, okul yöneticilerinin TEMA Vakfı, diğer Demokratik Kitle Örgütleri ve Okul Aile Birliği ile koordinasyona gitmesi önerilmiştir.

Okul binalarının yapımında ve proje uygulamalarında okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşlerinden faydalanılması, öğrencilere ideal ortamı sağlayacaktır. Oysa bunun yapılmaması ve sadece masa başı uygulayıcılarının insiyatif kullanması sıkıntıyı öğrencinin çekmesi sonucunu doğurmaktadır.

Okullar, ailelerle işbirliği yapmaları yönündeki yasal dayanaktan hareketle, okul yönetimi, öğrenci velileri, öğretmenler bir araya gelerek "Okul Aile Birlikleri'ni" oluştururlar. Bu çalışmalar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan Okul Aile Birliği Yönetmeliği'nce yürütülür (www.mevzuat.meb.gov.tr). Okul Aile İşbirliğinde Engellerin Ortadan Kaldırılması: Aileler, kendilerini okula katılmayı sınırlayan ya da engelleyen çeşitli nedenler ileri sürerler. Bunların başında işleri nedeniyle yeterince zamanlarının olmadığı gerekçesi vardır. Leitch ve Tangri, işsiz ailelerin de katılımının az olduğunu belirtmektedir. Katılımın, az oranda olmasının diğer sebepleri olarak, öğretilen konu hakkındaki bilgi yetersizliği, okul-aile arasındaki iletişim eksikliği, okul personelinin olumsuz tutumları gelmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ailelerden az çaba beklemesi, öğretmenin ailenin problemlerine cevap verememesi ve okulla aile arasındaki iletişimin olumsuz geçmişi gibi nedenler de bulunmaktadır.

Son çalışmasında Moles (1987), ailenin katılımının az olmasının nedenlerinin, düşük geliri yerlerde yaşayan ailelerde daha da çoğaldığını öne sürmektedir (Smock ve McCormick, 1995).

Aile ve okul birbirinden kopuk değildir, olmamalıdır. Çünkü çocuğun aile içinde elde ettiği bilgi ve beceriler onun okul başarısına geniş ölçüde etki etmektedir. Çocuklar ailelerinin sosyo-ekonomik durumlarına göre farklı şekillerde sosyalleşirler. Bu nedenle aile ortamında öğrenilen bilgi ve beceriler okulda öğretilenlerden farklılıklar gösterebilir. Bu farklılıklar çocukların aileden okula geçerken "okul şoku" diye adlandırılan önemli davranış sarsıntıları geçirmelerine neden olabilmektedir (Ergün,1994).

Sönmez ve Diğerleri (2000)'ne göre“ Eğer çocuğun ailede aldığı eğitim okulda aldığı eğitimle uyuyorsa çocuğun okul başarısı artar. Aksi durumda ise başarısızlık kaçınılmaz olur. Bu nedenle okul ile aileler arasında mutlaka sağlıklı ilişkiler kurulmalıdır. Bu, çocukların başarılarına önemli katkılar sağlayacaktır”.

“Çocuğun eğitim ve öğretiminde başarılı sonuca ulaşabilmek için her şeyden önce okul ile ailenin işbirliği yapması gerekmektedir” (Genç, 2005).

Okulu benimseyen, okul kurallarına uyan ve okula aidiyet duygusu taşıyan öğrenci akademik başarıyı da yakalar. Okula aidiyet duygusunu geliştirmen en sağlıklı yolu öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini bilmekle olur. Değerlerine hassasiyet gösterildiğini, önemsendiğini, kendisine saygı duyulduğunu hisseden öğrenci kendini rahat ifade eder. Bu bilgiyi en sağlıklı verecek makam da elbette ki ailedir.

“Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve rehber psikolojik danışmanların velileri ile işbirliğini arttırmalarının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu etkileyebileceği düşünülmektedir” (Kotaman, 2008).

Aslanargun (2007)'a göre: Öğrencilerin okul başarısını etkileyen okul içi ve dışı birçok etkenden söz etmek mümkündür. Okul dışı etkenler söz konusu olduğunda aile, öğrencinin okul başarısı üzerindeki en önemli belirleyenlerden birisidir. Aileler çok yönlü olarak çocuklarının başarı durumlarına etki edebilir. Hem çocuklarıyla kuracakları iletişimin niteliğiyle, hem de okul ile gerçekleştirecekleri işbirliğinin düzeyi ile aileler, çocuklarının akademik başarısına önemli katkı sağlayabilir.

“Öğretmen ve velilerin ortak yönlendirmeleri, öğrencilerin okul kurallarına bağlılığını arttırarak okulda sağlıklı bir okul ikliminin oluşmasına yardımcı olacaktır” diyen Balkar (2009), yaptığı araştırma sonunda okul-aile işbirliği sürecinin daha verimli olabilmesi için şu önerilerde bulunmuştur:

1. Öğretmenler, velileri düzenli aralıklarla telefonla arayarak ve ev ziyaretleri yaparak çocuklarının ve okulun gelişim süreci hakkında bilgi vermelidirler.
2. Okul yönetimi ve öğretmenler, velilerin işbirliği süreçlerine ilişkin görüşlerini, işbirliği sürecinin performans ölçütü olarak dikkate alıp değerlendirmelidir.
3. Öğretmen ve velilerin birbirlerini daha iyi tanımaları için, okul içinde ve dışında çeşitli sosyal etkinlikler düzenlemelidir.
4. Öğretmen ve velilerin işbirliği sürecinin kapsamı hakkında ortak fikir

ve beklentiler oluşturması için veliler ve öğretmenlerin birlikte katılacağı eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir.

5. Okullarda düzenlenen her toplantının eğitim ve okul gelişimi ile ilgili özel bir gündem konusu olmalıdır.

Veli Beklentileri

TDK da veliyi “ Okula giden bir çocuğun her türlü davranış ve tutumundan sorumlu olup onunla ilgili işleri izleyen kimse” olarak tanımlamaktadır (<http://tdkterim.gov.tr>).

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları yönetmeliğine göre “veli” öğrencinin ana veya babasını, vasisini, aile başkanını veya kanunen sorumluluğunu üstlenen kişi.

Velinin gerçek manada sorumluluk üstlenen kişi olması çok büyük önem arz etmektedir. Çünkü çocuğun anne veya babası olmasına rağmen okulun hiçbir çağrısını dikkate almayıp; çocuğunun sorunlarıyla ilgilenmeyen veli tipi toplumsal bir olgudur.

Başarılı bir eğitimde anne-babanın katılımı hayati bir önem taşır. Öğrencilerin başarılarının yanı sıra araştırmalar gösteriyor ki anne-babaların eğitime katılımının faydaları; öğrenci katılımında artış, okulu bırakan öğrencilerin sayısında düşüş, öğrencilerin isteklendirilmesi ve davranışlarında gelişme, hem anne-babanın hem de öğrencinin okula karşı olumlu bakışı, anne-babanın öğretmene karşı memnuniyeti şeklinde sıralanabilir. Anne-babanın faydalı katılımı neticesiyle, okulların eğitim sürecinde aktif olarak anne-baba katılımını sağlaması oldukça önemlidir. Yine de anne babanın katılımı nadirdir; birkaç öğretmen anne-baba katılımlı eğitimi uygulamaktadır. Daha sonra, Leitch ve Tangri anne-baba katılımındaki en büyük engelin okul ve ailenin birlikte ne kadar verimli ve planlı hareket edeceklerine dair bilgi eksikliğinin olduğuna karar vermişlerdir. Çünkü öğretmen, anne-baba katılımlı programda o kadar merkezi ve direkt rol oynar ki onları yeterince hazırlamak çok önemlidir (Berger, 1991).

Bütün zorluklara rağmen yine de velinin yer almadığı bir eğitim planlamasının olması düşünülemez.

“İnsanlar kişiliklerin temelini oluşturan bir kısım davranışı aile ortamında kazanır. Çocuklar daha küçük yaşlarda anne-babalarını ve ailede sevdiklerini, büyüklerini taklit ederek onlarla özdeşleşir. Ortak aile yaşamı içinde ailenin temel davranış kalıplarını ve değerlerini öğrenirler, informal eğitim süreci aile ortamında çok etkili olarak oluşur” (Fidan 1996:6).

Büyükkaragöz ve Diğerleri (1998)'ne göre: Gazali ve İbn-i Haldun'a

göre, çocuk temiz bir cevher olarak doğar, hayır ve şer kazanmak kabiliyetine sahiptir. Çocuk ana ve babasına emanettir. Bunların iyi ya da kötü davranışları çocuk tarafından taklit edilir. Çocuğun iyi ya da kötü davranışlar kazanmasında anne ve babanın kesin sorumluluğu bulunmaktadır.

“Bireyin okulda diğer çocuklara ve öğretmeni ile ilişkilerinin temelinde, ailede tesis edilmiş bulunan duygusal ilişkilerin yattığı görülmektedir. Aileyi okula başlamadan önce bir hazırlık yeri olarak görmemiz yanlış olmayacaktır” (Özoğlu 1978).

Düzenli bir aile ortamında yetişerek okula başlayan öğrencinin eğitiminde öğretmene daha az iş düşmektedir. Böylece öğretim için daha çok zamanı kalmaktadır.

Beklenti, deneyimler yoluyla ileriye dönük çıkarımlar yapma, bireyin belli şart ve durumların alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki öngörüsüdür (<http://tdkterim.gov.tr>).

Veli ve öğretmenlerin birbirinden beklentileri karşılıklıdır. Bu beklentiler kültürel yapılara göre farklılık arz eder. En başlıca öğretmene yönelik beklentiler; hoşgörü, sabır, anlayış, duyarlılık, adalettir. Bu beklentileri karşılayan öğretmen, anne-baba nezdinde iyi öğretmendir.

“Öğretmenler bir yandan meslekî kültürü ve kişiliği ile diğer yandan da rehberlik etmek suretiyle sınıfta toplanmış öğrenciler arasındaki duygu, düşünce ve davranış ayrılıklarını kaldırmak gibi çok yönlü sorumluluklar yüklenmişlerdir” (Demirel, 1999:188).

Öğretmenler velilerden, çocuğu okula zamanında gönderme, veli toplantılarına katılma, ev ödevlerine yardım etme, öğretmenlerin tavsiyelerine uymalarını beklerken; veliler, öğrencilerinin başarıları hakkında daha çok bilgilendirilmek, okulda ve sınıfta güler yüze karşılanmak ve yıl boyunca çocukların okulda başarılı olabilmesi için onlara nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda bilgilendirilmelerini beklemektedirler (Davies, 1991).

Şişman (2002)'a göre: Aileler, her şeyden önce çocuklarının okulda her türlü risklerden ve tehditlerden uzak güvenli bir ortamda olmasını ve kaliteli bir eğitim almasını beklemektedirler. Okul kadrosunun da görevlerini yaparken, velilerin çocuklarını sevdiklerini ve başarılı olmalarını beklediklerini göz önüne alarak çalışması gerekmektedir. Bunun için de okul ve öğretmenlerin, öncelikle velilerle iyi ilişkiler kurması gerekmekte, hatta okula hiç gelmemiş velilerle bile bu iyi ilişkileri sürdürmesi gerekmektedir. Ayrıca okul çalışanları, velilerin okula gelmelerini ve okulla işbirliği yapmalarını sağlamak için etkili yollar ve yöntemler geliştirmeli, okul-veli işbirliğinin devam etmesi için de velilerle okul arasında olumlu bir hava oluşturulmalıdır. Okul ve

ailenin karşılıklı olarak birbirlerinin beklenti ve ihtiyaçlarını bilmeleri ve belirlemeleri gerekir.

Öğretmenden beklentilerini yüksek tutan veliler, bunu öğretmenlere ifade ederlerken de kırıncı olmamalıdır. Kendi sorumluluklarını da öğretmenden beklentiye dönüştürerek, yılgınlığa sebebiyet vermemelidir.

“Ana-babanın okul yöneticisinden beklediği davranışların basında, iyi ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesi gelmektedir. Bunu, öğrencilerle ilgilenmek, ana-babayı tanımak ve onlara yardımcı olmak davranışları izlemektedir” (Bursalıoğlu, 2005:52).

Çelik (1995)'e göre: Eğitim yöneticilerinin çalıştıkları kurumda, herkes tarafından paylaşılan ortak değerler ve inançlar oluşturması da gerekir. Bir eğitim örgütü, tüm politika ve eylemlerini yönlendiren sağlam bir misyonla hayatiyetini sürdürebilir. Eğitim yöneticisinin artık, sadece koltuğunda oturarak bir mevzuat bekçisi gibi katı bürokrasi kurallarının arkasına sıkışıp kalma dönemi gerilerde kalmıştır. Okul dinamik bir çevredir. Toplumun okul örgütlerinden beklentileri her geçen gün değişmektedir.

Okul yöneticisi, çevrenin okula destek ve katılımını geliştirmek için değişik strateji ve yöntemler izleyebilir. En basitinden yönetici, çevrenin-velinin katılacağı bir takım etkinliklere okulunu açabilir, onları zaman zaman okula davet edebilir, okulun bazı olanaklarından yararlanmalarını sağlayabilir, çeşitli iletişim araçları sürecinde, telefon, mektup, okul gazeteleri, okul kitapçıkları, konferanslar vb. değişik iletişim araçlarından yararlanılabilir. Bunların dışında aile ziyaretleri gerçekleştirilebilir. Ölçek türü araçlarla çevrenin ve ailelerin okul ve eğitime ilişkin beklentileri belirlenebilir (Şişman, 2002: 196).

2011-2012 eğitim öğretim yılında MEB tarafından başlatılan OHOP (Okullar Hayat Olsun) projesi, okul-çevre bütünleşmesini ve kaynaşmasını gerçekleştirmeye yönelik bir düzenlemedir. Projenin amaca; okulları halka açmak, okulların imkânlarından çevre halkını faydalandırmaktır. Mahalli yönetimler ve Orman Bakanlığı projenin diğer ortaklarıdır.

Can (2002), toplam kalite yönetiminin bir parçası da olan aşağıda maddeler halinde verdiği davranışları iyi bir yönetici beklentileri olarak tanımlamıştır.

1. Yönetimin bir ekip çalışması olduğuna inanır, takım çalışmasının örneklerini kurumunda ve okulunda gösterir.
2. Karara katılmanın önemine ve gereğine inanarak karardan etkilenecekler karar sürecinin aşamalarında görüşlerini ortaya koymalarına fırsatlar verir.
3. Çalışanların her fırsatta kendilerini ifade edebilmeleri için örgütlenmelerine inanarak bunun zeminini hazırlamaya çalışır.

4. Araştırma, geliştirme ve yenileştirmenin sürekliliğine inanarak, kendini yeterli görmeden devamlı daha etkili yenisini aramanın çabasını gösterir.
5. Zaman yönetimi bilincine sahip olarak, zaman yönetiminin gereklerini işlemlere ve davranışlara dönüştürür.
6. İşini sever, çalışanlarına işini ve kurumunu sevdiren, içten ve istekli kurumsal bağlılığı, bütünleşmeyi ve “biz” duygusunu sağlar.
7. Her biri ayrı bir değer olarak personeline insan kaynakları anlayışı ile yaklaşabilir.
8. Kurum amaçları ile öğretmenlerin, öğrencilerin, velilerin ve tüm eğitim çalışanlarının, amaç, beklenti ve ihtiyaçlarını birlikte düşünerek bunu dengeleyebilir.
9. Etkili okullara etkili sınıflarla ulaşılabilmesinin bilinciyle, öğretmenlere etkili sınıfları oluşturmanın yöntem ve tekniklerinde kılavuzluk eder.
10. Bir öğretim lideri olarak, nitelikli öğretmenlerle nitelikli öğrencileri hazırlama sürecinde kendini sorumlu ve önemli bir rehber kabul eder.
11. Eğitim kurumunda gerçekleştirilebilecek hedefleri tüm kurum çalışanlarıyla oluşturarak, okul vizyonunun paylaşılmasını ve benimsenmesini sağlar.
12. Okulda ortak değerler geliştirerek, güçlü örgütsel kültür oluşturarak öğrenci, öğretmen ve okul başarısının ve etkililiğinin sağlanmasında doğrudan ve dolaylı katkılarını ortaya koyar.
13. Herkesi okulda bulunmaktan mutlu olan bireyler hâline getirmeye çalışır, etkili yönetimin, kaliteli eğitim ve öğretimin örneklerini oluşturur.

Çocuğunu okula gönderen veli, okul yönetimine güvenmelidir. Bu güven duygusu okul yöneticilerinin standartlarını ve hizmet kalitesini yükseltecektir. Böylece okul yöneticilerinin, öğrenci velilerinin beklentilerini karşılamadaki başarısı da artacaktır.

“Okul ile çevre arasında olumlu ilişkileri oluşturmada okul yöneticisi anahtar role sahiptir. Okul yöneticilerinin bilgi, beceri ve davranışları başta öğrenci ve öğretmenler olmak üzere eğitici olmayan personel ve öğrenci velileri üzerinde etkili olmaktadır. Bu nedenle okul yöneticilerinin belirli yeterliklere sahip olması gerekmektedir” (Yiğit, 2006:5).

Erdoğan (2000)’e göre: “Yönetici, okulunda görev yapan öğretmenleri ve personeli yetiştirmelidir. Çünkü astları yetiştirme, faydalı bir yönetsel

eylem olmanın dışında onları etkilemek için de kullanılabilir bir yöntemdir. Tabii ki bunun için yöneticinin öncelikle kendisinin öğretmenleri yetiştirebilecek düzeyde donanımlı olması gerekir”.

“Motive edilmiş iş görenlerin örgüt başarısına en az liderler kadar etkisi vardır. Öğretmenleri işlerine motive etme, onların verimini artırma ve bu yolla işlerinde doyuma ulaşmasını sağlama görevi ilk aşamada okulun başında bulunan okul müdürlerine düşmektedir” (Karaköse ve Kocabaş, 2006).

Okul yöneticisinin öğretimin gerçekleşmesi ve geliştirilmesinde kritik rol ve sorumlulukları vardır. Okullara yön veren eğitim yöneticilerinin okullarının performans düzeylerini etkilemekte önemli rolleri vardır. İyi bir okulun koşulu iyi bir yöneticidir gerçeğinden hareketle, okul yöneticisi okulun veya öğretimin nerede olduğuna, nereye gideceğine karar vermek gibi önemli liderlik davranışları göstermekle yükümlüdür. Okul yöneticisinin yetki, sorumluluk ve görevleri yerine getirebilmesi için bu alanda gerekli bilgi ve becerilere sahip olması zorunludur (İlgar, 2005: 91)

Okul yöneticisi için iş görenleri yetiştirmede en önemli unsur, eğitimi sadece yöneticinin değil çalışan öğretmenlerinde istiyor olmasıdır. Zor olsa da; çalışanlarını yeterlilikleri konusunda ihtiyaçlı olduklarına ikna edebilmek ve inandırabilmektir.

Bu bölümde veli beklentilerinin karşılanması konusunda ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılmış araştırmaların sonuçları incelenmiştir.

Vural (2004)'a göre, “Çocuk hakkındaki okul ve ailenin beklentilerini uzlaştırmak gerekmektedir. Bu nedenle okulda aile eğitimi çalışmalarına yer verilir. Okul ortamlarında özellikle okul yönetimi bu hizmetlere ihtiyaç duymalı, önemsemeli ilgili çalışmaları planlamalı ve uygulamalıdır”.

Aslan ve Yıldırım (2004)'ın yaptığı ve 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında sunduğu “İlköğretim Okul Müdüründen Beklentiler” isimli araştırmada okul müdürlerinden beklentilerini: “Yapılan işlerin takipçisi olma, okulda eğitim-öğretim adına bir rekabet ortamının yaratılmasını sağlama, disiplini kaba kuvvetle değil; farklı yaklaşımlarla sağlama öğrenci ve veli arasında ayırım yapmama, kendisine iletilen okula ait sorunlara duyarsız kalmama, öğrenci sorunlarını velilere bildirmede kaygı duymama, okul çevresindeki yabancı kişilere karşı duyarlı olma, okulda sosyal faaliyetlere önem verme, sınıf içi öğretimi davranışlarının takipçisi olma, personel ile aynı amaçla olduğunu veliye ve çevreye hissettirme” olarak; öğretmenlerin okul müdürlerinden beklentilerini; “Her zaman öğretmenlerin yanında olma, birlikte çalıştığı öğretmenlerin uzmanlıklarına güvenme, başarılı öğretmenin ödüllendirilmesi, değerlendirmede tarafsız olma, çalışanları ile sıcak ilişkiler kurma, liderliğe uygun özellikler taşıma, güler yüzlü ve saygılı olma, yaratıcı ve özgün fikirlere açık olma, tüm derslere aynı önemi verme, ilkeli ve tutarlı olma, kendini yenileyip geliştirme, önyargıdan uzak ve uzlaştırıcı

olma, ders araç ve gereçlerinin teminini yerine getirme, sorunun parçası değil; çözüm sağlayıcı olma, sert ve kışkırtıcı davranmaktan kaçınma, devamlı odasında oturan, bürokratik işlerle uğraşan kişi tablosu çizmeme, eleştiriye açık olma, etkili iletişim gücüne sahip olma, ana dilini doğru ve güzel kullanma becerisini kazanmış olma, eğitime inanmış ve adanmış biri olma." olarak belirlemişlerdir. Öğrencilerin okul müdürlerinden beklentilerini ise: öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını göz önüne alarak okulun fiziki ihtiyaçlarını karşılama, eğitimi engelleyen öğrencilere karşı caydırıcı önlemler alma, 1. kademe ve 2. kademe öğrencilerinin ihtiyaçlarının farklı olduğunu göz önüne alma, öğrenci isteklerini sadece dinleyici değil, aynı zamanda uygulayıcı olma, teknolojiyi yakından takip edip okula kazandırma olma, ileriki hayatımızda seçeceğimiz meslekler hakkında bilgi verme, sanatsal etkinliklere ağırlık verme şeklinde belirlenmiştir.

Velilerin beklentilerinin yüksek olması, yöneticilerin kendilerini sürekli geliştiren, bilimsel ve yönetsel etkinlikleri takip eden, öğrendiklerini iş görenlerine uygulayan insanlar olmasını gerektirmektedir.

Nural (1987)'in, "Velilerin Okul Yönetiminden Beklediği Davranışlar" başlıklı araştırmasında velilerin, yönetici ve öğretmenlerle çok nadir görüştüğü bulgusunu elde etmiştir. Çocuklarına ilgisiz olan velilerin yöneticiler tarafından uyarılması, okulda velilerin rahatça konuşabilecekleri bir ortam hazırlanması, yöneticilerin velilerin hatalarına karşı hoşgörülü olmaları velilerin, yöneticilerden bekledikleri davranışlardır. Veliler, yöneticilerin bu davranışları yeterli düzeyde gösteremediklerini ifade etmişlerdir.

Arıkan (2007) tarafından ana babaların, çocukları ile ilgili eğitim gereksinimlerini saptanması ve okulların bu eğitim gereksinimlerini karşılamadaki mevcut durumlarını tespit etmek amacıyla bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bazı önemli sonuçlar şunlardır: Ana babaların görüşlerine göre; gereksinim duydukları eğitim konuları arasında verimli ders çalışma yöntemleri ve çocuklarla sağlıklı iletişim kurma yer almaktadır. Ana babaların gereksinim duydukları eğitim konularını, okul tarafından karşılanan biçimlerinden daha farklı ortamlarda almak istedikleri tespit edilmiştir. Ana babaların okulda ana baba eğitim programı düzenlenirse katılmak istedikleri tespit edilmiştir. Veli toplantıları, uzmanların davet edildiği konferans, seminer ile bilgi almayı çok istedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin ders saatlerinin yoğun olmasının ana baba eğitimine yönelmelerini engellediği tespit edilmiştir. Okullardaki yönetsel işlerin yoğunluğunun ve sınıflardaki öğrenci sayısını fazla olmasının yöneticilerin

ana baba eğitimine yönelmesini engellediği görülmüştür.

Koçak (1991), 65 genel lise yöneticisi, 90 genel lise öğretmeni ve 163 genel lise öğrenci velisi üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında, okul-aile iletişiminin engellerini araştırmıştır.

Bu araştırmada elde edilen bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Yönetici ve öğretmenlerin okul-aile iletişiminde etkili olduğunu ileri sürdükleri engeller şunlardır:

- a.** Okul ve öğrenciyle ilgili bilgilerin ana babaları geç gitmesi (Bu engel "ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir).
- b.** Sınıflardaki öğrenci sayısının çokluğu (Bu engel "ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir).
- c.** Ana babaların işlerinin çokluğu (Bu engel "çoğunlukla" düzeyinde gözlenmiştir).
- d.** Ana babaların çocuklarıyla ilgili olumsuz şeyler duymaktan hoşlanmaması ("Ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir).
- e.** Okulla ilgili bilgileri ana babalara öğrencilerin iletmesi ("Ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir).

2. Ana babaların okul-aile iletişiminin engelleri arasında algıladıkları etkenler şunlardır:

- a.** Sınıflardaki öğrenci sayısının çokluğu("Ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir)
- b.** Ana babaların işlerinin çok olması ("Ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir).
- c.** Yönetici ve öğretmenlerle ana babaların birbirlerini tanımamaları ("Çoğunlukla" düzeyinde gözlenmiştir). .
- d.** Ana babaların öğretmenlerle yöneticilere kıyasla daha rahat iletişim kurmaları ("Ara sıra" düzeyinde gözlenmiştir).

3. Okul-aile iletişimin engelleri konusunda yönetici ve öğretmenler ile ana babaların görüşleri arasındaki farkın anlamlı bulunduğu engeller şunlardır:

- a.** Evin okula uzaklığı,
- b.** Okul-veli toplantılarının gürültülü olması,

- c. Bilgilerin ana babaya geç ulaşması,
- d. Sınıftaki öğrenci sayısının çokluğu,
- e. Ana babaların işlerinin çok olması,
- f. Ana babanın çocuğu hakkında olumsuz şeyler duymaktan hoşlanmaması,
- g. Ana babaya bilginin öğrencilerce iletilmesi,
- h. Ana babaya yakın ve ilgili davranmama,
- ı. Okul yöneticileri ve öğretmenler ile ana babaların birbirlerini tanımamaları,
- ı. Ana babaların okul yönetimini kendilerinden alt düzeyde görmesi,
- j. Ana babanın çocuğunun eğitimine Önem vermemesi,
- k. Ana babaların okuldan gönderilen yazıları anlamakta güçlük çekmesi,
- ı. Ana babaların okul yönetimiyle konuşurken kullanılan kelimeleri anlamakta güçlük çekmesi,
- m. Bilgi ve haberlere yeterince dikkat etmeme,
- n. Ana babaların eğitim ve okulla ilgili konularda az bilgiye sahip olması,
- o. Ana babalarla para söz konusu olduğunda görüşülmek istenmesi,
- ö. Bilgi gizleme.

4. Yönetici-öğretmen grubu ile ana baba grubunun görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı engeller şunlardır:

- a. Ana babaların okula ilişkin işlerin yapılmasında bir engel olarak görülmesi,
- b. Okul yönetiminin eleştirileri memnuniyetle dinlemesi,
- c. Ana babaların öğretmenlerle yöneticilere kıyasla daha rahat iletişim kurmaları,
- d. Okul yönetiminin ana babalara otoriter davranması,

e. Yöneticilerin ayrı, öğretmenlerin aynı şeyler söylemesi.

Yılmaz (1994)'ın ortaöğretim kurumlarında 615 öğrenci velisi üzerinde yaptığı araştırmada, velilerin okul ve öğretmenlerle ilgili tutum ve düşünceleri saptanmıştır. "Etkin okul-çevre ve okul-aile işbirliği sağlanamadığında okul kurumlarında eğitim gören çocukların gelişimlerinde tam bir verim sağlamamaktadır. Çocuklar okul programlarından yararlansalar da aile ve çevre desteğinden yoksun olarak programdan edindikleri bilgi, beceri ve tutumları pekiştirememektedirler, Bir eğitim organizasyonu sadece okul içi faktörlerden meydana gelmez, sosyal çevre bir bütünlük gösterir. Eğitilenlerin yetiştirilmesinde ve içinde yaşadıkları toplumsal hayata uyum sağlayabilmesinde, okulun yanında ailenin, ekonomi ve ticaret, siyaset ve dini kurumların, kısaca toplumun bütünü'nün önemli etkileri vardır. Bu etkileri koordine etmek ve eğitim süreci içinde yararlı bir bütün haline getirmek ise okul ile çevresi arasındaki ilişki ve işbirliğinin etkililiğine bağlıdır. Etkin bir okul-çevre işbirliği vasat kabiliyetteki bir çocuğun dahi okuldan iyi başarılar elde etmesini mümkün kılabilir. Gerçek anlamda ve etkin olarak okul-çevre işbirliğinin sağlanması konusunda eğitim sistemimizde önemli sorunlarımız bulunmaktadır."

Rothberg (1990), eğitim kurumlarının geçerli ürünler ortaya koyabilmesinin başarılı organizasyonlara bağlı olduğu görüşünden hareketle, çevre ile olumlu ilişkileri bulunan okullardaki verimi ve atmosferi gözlemiştir. Çevre ile işbirliğinin eğitim kurumlarında daha pozitif bir çalışma ortamı ve havası sağladığı, güven ve itimat destekli açık ve sağlam bir etkileşmenin okulun veriminde de olumlu artışlarla sonuçlandığı fakat bunun okul başarısını belirleyen tek faktör olmamakla birlikte okul çevre ilişkilerindeki olumlu seviyenin eğitim kurumları ve eğitimciler için mevcut organizasyonların en iyisi olduğunu vurgulamaktadır.

Kelley ve Laine (1998), aile-okul ilişkisinde yeniden yapılanma gereğine yönelik çalışmasında, değişik ülkelerde okul-aile ilişkisine yönelik çalışmalar bulunduğunu vurgulamış, bunun için de ailelerin geliştirilmesine yönelik olarak okullarda ailesel etkinliklerin düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Çalışmasında ailenin eğitilmesi sırasında yapılması gereken etkinliklere örnekler verilmiş, öneriler sunulmuştur. Bu öneriler içinde özellikle

hükümetin ailelere yönelik eğitim etkinliklerini desteklemesi gerekliliğini vurgulamıştır.

Her ülkenin toplumsal eğitim düzeyinin farklılık arz etmesi, velilerin okuldan beklentilerinin değişkenlik göstermesini sağladığı gibi; okul- veli ilişkilerini de belirler.

Feuerstein (2000), okul özellikleri ve aile katılımı ilişkisini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirdiği çalışmasında, ailelerin çocuklarının eğitimine katılım düzeyini etkilediği düşünülen bazı okul düzeyi değişkenlerini araştırmıştır. Yazar, aile katkısının anlamını hem teorik hem de deneysel olarak açıklamayı hedeflemiştir.

Araştırmada aynı zamanda okul özellikleri temelinde birkaç istatistik model de geliştirilmiştir. Bu modeller aile katılımının dokuz faktördeki farklılıklarını açıklamaya yardım etmiştir. Araştırmada belirtilen faktörler; öğrenci ailesi ile okul hakkında konuşma, ailenin okulla ilişki kurma durumu, ailenin gönüllülüğü, aile beklentisi, okul aile birliğine ailenin katılımı, ailenin okul hakkındaki konuşmaları, okulu ziyaret etme durumu, evdeki öğrenme durumu, öğrenciyi sınıflara ayırmadaki aile katılımı şeklinde belirtilmiştir.

Bu araştırmada öğrenciler için ev ortamında oluşturdukları yapılar gibi birçok aile katılım biçimi okul düzeyindeki değişkenler tarafından kolayca etkilenmemektedir. Ancak, gönüllü olma ve aile öğretmen organizasyonlarına katılma gibi bazı aile katılım biçimlerinin öğretmenler, ailelerle temas kurduğu zaman artabileceği sonucuna varılmıştır.

Hill ve Taylor (2004), ailelerin okul tutumları ve çocukların akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında veli ve okulun, başarıda ana mekanizmayı oluşturduğunu belirtmektedirler. Velilerin okula katılımlarını ve tutumlarını; sosyo-ekonomik yapıları, etnik kökenleri, demografik özellikleri, kültürel arka planlar, eğitim durumları, yaşadıkları çevre, kaynakların yetersizliği, ulaşım problemleri, stresli olma gibi veli özellikleri etkilemektedir.

Bunların yanında öğrencileriyle aynı kültürden gelen öğretmenlerin, aynı kültürden olmayan öğrencilerin velilerine oranla daha fazla iletişime girme olasılıkları, ailelerin akademik becerileri, demografik faktörler dışında ailelerin psikolojik durumları, kendileri hakkında olumsuz duygular içinde olmaları, zihinsel yeteneklerine güvenmeme, yoksulluk deneyimleri, kendi

okul deneyimleri okulla bağlantı kurmalarını etkiler.

Araştırmacılar her toplumda değişen ve engel olarak görülen farklı özellikleri dikkate alarak aile-okul arasında etkin işbirliği kurulmasını, etkinlikler düzenlenmesini önermektedirler. Ana-babalar ne zaman eğitime dahil olursa, sosyal kontrol ve sosyal sermayenin o oranda artacağı belirtilmektedir. Hatta bu sosyal sermayeyle ilgili politika ve programların çocuk okula başlamadan belirlenmesinin faydaları vurgulanmaktadır.

Chrispeels (1991), veli katılımında bölge liderliğini rolünü araştırdığı çalışmada: okul yöneticileri ve öğretmenlerin, velilerin çocukların eğitiminde daha katılımcı olmalarını istediklerini ve bunu desteklediklerini ortaya koymuştur. Araştırma; veli katılımı programlarının iyi düzenlendiği takdirde, etkin katılımın sağlanacağını ortaya koymuştur.

İyi düzenlenmiş katılım programları için en büyük tehlikenin; okuldan beklentileri düşük olan dar gelirlili ailelerin taşıdıkları genellikle olumsuz inanç ve tutumlar olduğu ve okul yöneticilerinin de çevre katılımını okula maddi katkı ve öneri sunma biçiminde gördükleri araştırma ile ortaya konmuştur. Araştırmanın, önerilerinin başında velilerle doğrudan iletişimi sağlayacak çeşitli girişimlerin önemi vurgulanmaktadır.

Tatar (1998), "Extent and Source of Parental School-Related Information" isimli araştırmasında içinde bulunduğumuz geniş aile katılımı ve eğitimde seçme döneminde ailelerin çocuklarının okullarına karşı tutum ve davranışları okulla ilgili sahip oldukları bilgilerin yapısını incelemekle ortaya konulacağını savunmuştur. Çalışmada, 765 İsraili ailenin çocuklarının okullarıyla ilgili sahip oldukları bilginin kapsam ve kaynağı araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçları, annelerin babalara oranla gerek iç kaynaklara yönelik daha çok bilgiye sahip olma durumu, gerekse okul ziyaretleri, öğretmenler ve müdürle görüşme gibi iç kaynakları daha çok kullanmada daha etkili olduklarını göstermiştir. Ayrıca lise öğrencilerinin aileleri, ilk ve ortaokul öğrencilerinin ailelerine göre iç bilgi (okul ziyaretleri, görüşme...) kaynaklarını daha az kullandıkları belirtilmiştir. Araştırma, bilgili ailelerin hem çocuklarına hem de ilgili eğitim kurumlarına sunulabilecek avantajları vurgulamaktadır.

Veliler için çocuklarını gönderdikleri okulun kalitesi ve beklentilerine cevap vermesi önemlidir. Ama beklentilerin neler olduğu, veli ve okul değişkenine göre beklentilerin değişip değişmediği konusunda yurt içi ve yurt

dışında birçok araştırma yapılmış ve bilimsel verilere ulaşılmıştır.

Tuzla Orhanlı Lisesinin veli beklentilerinin karşılanması ile ilgili herhangi bir araştırmaya ise rastlanmamıştır.

Amaç

Araştırmanın temel amacı İstanbul ili Tuzla ilçesi Orhanlı Lisesi Velilerinin özellikleri, okuldan beklentileri, bu beklentilerin gerçekleşme düzeyi ve bu beklentilerin velilerin demografik özelliklerine göre farklılaşıp, farklılaşmadığını belirlemektir.

Bu amaçla cevaplandırılmaya çalışılan sorular şunlardır:

1.Etkili okul ve aile ilişkilerine dair velilerin okuldan beklentilerinin gerçekleşme düzeyleri nedir?

2.Veli algı düzeyleri:

a. Cinsiyete,

b. Ekonomik gelire,

c. Eğitim durumuna,

d.Çalıştığı işe,

e. Ailede sahip olunan çocuk sayısına,

f.Öğrencinin okuduğu sınıf seviyesine

göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

Önem

Araştırmanın sonucunda elde edilecek bulgular ile: Veli beklentilerinin öğrenilerek karşılanmasında yöneticiler için yol gösterici olabileceği umulmuştur. Bu bağlamda, Tuzla Orhanlı Lisesi yöneticilerinde veli memnuniyeti konusunda farkındalık yaratacağı; velilerinin okulla olan ilişkilerinin gelişimine olumlu anlamda katkı sunabileceği; bu konularda yapılacak bilimsel araştırmalara veri kaynağı olabileceği; ayrıca Tuzla Orhanlı Lisesi'nin çevre ile ilişkilerini daha sağlıklı düzenleyebileceği ve yürütmesine katkı sağlayabileceği; nihayet, okul yönetiminin zayıf yönlerini tespit ederek, onları güçlendirmek için tedbir alacağı umulmuştur.

Varsayımlar

Bu araştırmada:

Ölçeğe katılımcıların verdikleri cevaplar onların geręek görüş ve düşüncelerini yansıtmakta olduğu,

Kullanılan ölçme araçlarının güvenilir ve geçerli olduğu,

Seçilen araştırma grubunun, okuldaki velileri temsil edebilecek nitelik ve nicelikte olduğu kabul edilmiştir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma: 2012–2013 öğretim yılı, İstanbul İli Tuzla ilçesinde bulunan Orhanlı Lisesi velileri, Veli Beklentileri Karşılama Ölçeği ve ölçeğin okul müdürü tarafından uygulanmış olması ile sınırlıdır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Tuzla Orhanlı Lisesi: Verdiği eğitim müfredatına göre genel lise kategorisindedir.

BKDÖ: Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği

Veli: Okula giden bir çocuuğun her türlü davranış ve tutumundan sorumlu olup onunla ilgili işleri izleyen kimse (<http://tdkterim.gov.tr>). Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları yönetmeliğine göre "veli" öğrencinin ana veya babasını, vasisini, aile başkanını veya kanunen sorumluluğunu üstlenen kiő. Bu araştırmada TOL velisi...

Beklenti: Deneyimler yoluyla ileriye dönük çıkarımlar yapma.

Okul Beklentisi: Okuldan, geręekleřtirmesi umulan Şey.

Veli Beklentisi: Velilerin olmasını umdukları durumlar bütünü.

Orhanlı Lisesi Öğretmeni: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Tuzla Orhanlı Lisesinde belli branşlarda tam zamanlı görev yapan kimse.

BÖLÜM 2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırma grubu, veriler ve toplanması ile verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ait bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Yapılan araştırma var olan durumu saptamaya yönelik betimsel türden bir araştırmadır. Bu model göz önüne alınarak velilerin okuldan beklentileri ve beklentilerinin karşılanma düzeyleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bir tür “örnek olay tarama modeli” de denilebilir. Bilindiği üzere, “örnek olay tarama modelleri evrende belli bir ünitenin (birey, aile, okul, hastane, dernek vb.) derinliğine ve genişliğine kendisi ve çevresiyle olan ilişkilerini belirleyerek o ünite hakkında yargıya varmayı amaçlayan taramadır” (Karasar, 2006: 86).

Araştırma Grubu

Tuzla Orhanlı Lisesi Yükseköğretime yönelik akademik eğitim yapmakta olan bir okuldur. Okulda Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ders programları uygulanmaktadır. Tuzla Orhanlı Lisesi, 2007 -2008 eğitim öğretim yılında 156 öğrenci ile genel lise olarak eğitime başlamıştır. İstanbul ili, Tuzla ilçesi, Orhanlı Mahallesinde bulunmaktadır. Halen genel lise olarak eğitime devam etmektedir. Okulda tekli eğitim yapılmaktadır. 2010-2011 Eğitim –öğretim yılında ilk mezunlarını vermiştir. 104 öğrenci mezun olmuş, 41 öğrenci üniversitelerin çeşitli bölümlerine yerleşmiştir. 2012-2013 eğitim öğretim yılında 3. defa mezun verecek on okuldan; 2011-2012 eğitim öğretim yılında da 26 öğrenci devlet üniversitelerine yerleşmiştir. Ekonomik sebeplerden dolayı özel üniversiteler tercih edilmemiştir. Okulda halen toplam 26 yönetici ve öğretmen, 6 hizmetli ve memur görev yapmaktadır. Okulun kapalı spor salonu dışında bütün fiziki imkânları mevcuttur. Tuzla Orhanlı Lisesi yaklaşık 12000 metrekareli arsa üzerinde 883 metrekare kapalı alana sahiptir. Geri kalan kısmı arsadır. Bu özelliği ileriye dönük

yapılacak kapalı spor salonu, laboratuvar, atölye vs. için okula büyük avantaj sağlamaktadır.

İstanbul İli Tuzla ilçesi Orhanlı Lisesinde 450 öğrenci eğitim görmektedir. Bunların velilerine (450 veliye) ulaşılmak istenmiştir. Ancak, 104'üne çeşitli sebeplerden ulaşılamamıştır. Ulaşılanlardan 8'inin cevapları geçersiz sayılmış ve 338 kişinin bilgilerinden yararlanılmıştır.

Veriler ve Toplanması

Bu altbölümde araştırmaya temel oluşturan katılımcıların görüş ve algılarının belirlenmesinde kullanılan ölçme araçları ve uygulama sürecine ait bilgiler verilmiştir.

En genel anlamda veri araştırmanın amacına uygun olarak gözlenen ve kaydedilen "şey" olarak ifade edilebilir. Bunlara işlenmemiş (ham) veriler de denir. Toplanan ham veriler, çoğu kez toplandıkları şekliyle fazla bir şey anlatmazlar. Bunların belli tekniklerle işlenerek çözümlenmesi ve yorumlanması gerekir. Bu nedenle, ham verilerin nasıl toplandığı kadar, onun nasıl çözümlendiğini ve nasıl yorumlandığını bilmek de önemlidir (Karasar, 2009,35).

Araştırmanın ilk aşaması olarak konuyla ilgili genel bir literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın veri toplama araçları olarak Akbıyıkoglu (2011) tarafından geliştirilen Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) ve bir de kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda demografik sorularla birlikte 58 adet soru belirlenmiştir.

Araştırma için gerekli izinler yasal yollarla alındıktan sonra, okul velileriyle görüşülüp kısa süreli toplantılar yapılarak ölçek hakkında gerekli bilgilendirme yapıldı. Bu bilgilendirmede bu çalışmayı kimin yaptığı ve çalışmanın ne hakkında olduğu ve çalışmayla neyin amaçlandığı gibi konular yer aldı. Bütün velilere dağıtılan ölçekler cevaplandıktan sonra toplandı.

Beklentileri karşılama düzeyi ölçeği Tuzla Orhanlı Lisesi öğrencileri aracılığı ile velilere ulaştırılmış, velilerce cevaplandıktan sonra yine öğrenciler aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler "beklentilerimi tamamen karşılıyor - beklentilerimi karşılıyor - beklentilerimi orta düzeyde

karşılıyor - beklentilerimi karşılamıyor ve beklentilerimi hiç karşılamıyor” şeklinde beşli Likert ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. “Beklentilerimi Tamamen Karşılıyor 5, Beklentilerimi Karşılıyor 4, Beklentilerimi Orta Düzeyde Karşılıyor 3, Beklentilerimi Karşılamıyor 2, Beklentilerimi Hiç Karşılamıyor 1” ile sayısallaştırılmıştır.

Beklentinin Karşılanma Düzeyi Ölçeğinin yapılan iç tutarlık analizi sonucunda, 397 katılımcıdan elde edilen Cronbach iç tutarlık katsayısı a değeri. 95 olduğu görülmüştür, buna göre ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Ölçeğin alt boyutlarının a değerleri incelendiğinde ÖBKD alt boyutunun a değerleri. 97, FBKD alt boyutu a değerleri. 85, İTBKD alt boyutu a değerleri 91, İEBKD alt boyutu a değerleri. 87 olduğu görülmüştür. Bu da ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık düzeylerinin de yüksek olduğunu göstermektedir.

Verilerin Çözümlemesi Ve Yorumu

Veli beklentilerinin karşılanma algısında, “Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği”nden elde edilen verilerin 4.5 ve üstü “çok iyi”; 3.5-4.4 “iyi” 2.5-3.4 “orta” ve 0-2.4 “düşük” olarak değerlendirilmiştir.

İstatistiksel çözümlemelere geçmeden önce, demografik değişkenler gruplandırılmış ardından velilere uygulanan ölçek (Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği BKDÖ) puanlanmıştır. Daha sonra elde edilen verilerin istatistiksel çözümlmeleri bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir.

Bu aşamada, araştırma grubunu oluşturan velilerin demografik özelliklerini (cinsiyet, eğitim durumu, eşin eğitim durumu, mesleği, eşin mesleği, ailenin gelir durumu, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların öğrenim gördüğü sınıf) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeğin alt boyut puanları için \bar{x} , ss, SHx değerleri saptanmıştır. Öte yandan, karşılaştırma analizleri için yeterli dağılımın oluşmadığı değişkenler için gruplar birleştirilmiştir. Bu bağlamda:

1. Velilerin Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi,

2. Araştırma grubunu oluşturan velilerin Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların eğitim durumu, eşin

eğitim durumu, mesleği, eşin mesleği, ailenin gelir durumu, ocuk sayısı, eğitime devam eden ocuk sayısı, çocukların öğrenim grdđđ sınıf değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA),

3. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplar arasında fark bulunduğunda, farklılıkların kaynağını (hangi gruplar arasında olduğunu) belirlemek üzere post-hoc Scheff ve testleri, uygulanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayarda “SPSS for Windows ver:20.0” programında zmlenmiş, manidarlıklar $p < ,05$ düzeyinde sınıanmış ve bulgular araştırmanın amaçlarına uygun olarak tablolar halinde sunulmuştur.

BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma grubunu oluşturan velilerin demografik özelliklerinin (cinsiyet, eğitim durumu, eşin eğitim durumu, mesleği, eşin mesleği, ailenin gelir durumu, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların öğrenim gördüğü sınıf) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeklerin alt boyutlarının puanları için \bar{x} , ss değerleri ile farklılaşma analizleri ve bunların toplu yorumu sunulmuştur.

Grubun Demografik Yapısı

Araştırmaya katılan grubun demografik yapısı 1.2.3.4.5.6.7.8 ve 9 nolu çizelgelerde verilmiştir.

Çizelge 1’de görüldüğü üzere, toplam 338 veli araştırmaya katılmış; bunların 156’sı (%46,2) kadın, 182’si (%53,8) erkektir.

Çizelge 1- Velilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kadın	156	46,2
Erkek	182	53,8
Toplam	338	100,0

Çizelge 2’de görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin 244’ü (%72,2) okuryazar ve ilkokul mezunu, 45’i (%13,3) ortaokul mezunu, 49’u (%14,5) lise ve üniversite mezunudur.

Çizelge 2- Velilerin Eğitimi

Eğitim Düzeyi	<i>f</i>	%
İlkokul ve Okuryazar	244	72,2
Ortaokul	45	13,3
Lise ve Üniversite	49	14,5

Toplam	338	100,0

Çizelge 3'te görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin eşlerinin eğitim durumlarına bakıldığında 253'ü (%74,9) okuryazar ve ilkokul mezunu, 40'ı(%11,8) ortaokul mezunu, 45'inin eşi (%13,3) lise ve üniversite mezunudur.

Çizelge 3- Veli Eşlerinin Eğitimi

Gruplar	<i>f</i>	%
İlkokul ve Okuryazar	253	74,9
Ortaokul	40	11,8
Lise ve Üniversite	45	13,3
Toplam	338	100,0

Çizelge 4'te görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin mesleklerine bakıldığında 193'ü (%57,1) memur, işçi ve esnaf, 86'sı (%25,4) çalışmıyor, 59'u (%17,5) emekli ve diğer meslek mensubudur.

Çizelge 4- Velilerin Meslekleri

Gruplar	<i>f</i>	%
Memur, işçi ve esnaf	193	57,1
Çalışmıyor	86	25,4
Emekli ve diğer	59	17,5
Toplam	338	100,0

Çizelge 5'te de görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin eşlerinin mesleklerine bakıldığında 166'sinin eşi (%49,1) memur, işçi ve esnaf, 120'sinin eşi (%35,5) çalışmıyor, 52'sinin eşi (%15,4) emekli ve diğer meslek mensubudur.

Çizelge 5- Veli Eşlerin Meslekleri

Gruplar	<i>f</i>	%
Memur, işçi ve esnaf	166	49,1
Çalışmıyor	120	35,5
Emekli ve diğer	52	15,4
Toplam	338	100,0

Çizelge 6'da görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin ailelerinin gelir durumuna bakıldığında 160'ı (%47,3) 0-999 TL., 94'ü (%27,8) 1000-1500 TL., 84'ü (%24,9) 1500 TL. ve yukarı gelire sahiptir.

Çizelge 6- Ailenin Geliri

Gruplar	<i>f</i>	%
0-999 TL	160	47,3
1000-1500 TL	94	27,8
1500 TL ve Yukarısı	84	24,9
Toplam	338	100,0

Çizelge 7'de görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin sahip oldukları çocuk sayısına bakıldığında 122'si (%36,1) 1 ve 2 çocuk, 102'si (%30,2) 3 çocuk, 114'ü (%33,7) 4 ve 5 çocuğa sahiptir.

Çizelge 7- Ailedeki Çocuk Sayısı

Gruplar	<i>f</i>	%
1 ve 2 çocuk	122	36,1
3 çocuk	102	30,2
4 ve 5 çocuk	114	33,7
Toplam	338	100,0

Çizelge 8’de görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin sahip oldukları çocuklardan eğitime devam edenlerin sayısına bakıldığında 75’inin (%22,2) 1 çocuğu, 145’inin (%42,9) 2 çocuğu, 118’inin (%34,9) 3 ve yukarı çocuğu eğitime devam etmektedir.

Çizelge 8- Ailede Eğitime Devam Eden Çocuk Sayısı

Gruplar	<i>f</i>	%
1 çocuk	75	22,2
2 çocuk	145	42,9
3 ve yukarısı	118	34,9
Toplam	338	100,0

Çizelge 9’da görüldüğü üzere araştırma grubunu oluşturan velilerin çocukların okudukları sınıflara bakıldığında 122’si (%36,1) 9. sınıf, 79’u (%23,4) 10. sınıf, 81’i (%24,0) 11. sınıfta, 56’sı (16,6) 12. Sınıfta okumaktadırlar.

Çizelge 9- Ailede Eğitime Devam Eden Çocuklarının Sınıfları

Gruplar	<i>f</i>	%
9. sınıf	122	36,1
10. sınıf	79	23,4
11. sınıf	81	24,0
12. sınıf	56	16,6
Toplam	338	100,0

Bu verilerden anlaşılacağı üzere, araştırmaya konu olan Orhanlı Lisesi velilerinin az bir farkla da olsa çoğunlukla erkeklerden oluştuğu, çok büyük bir çoğunluğun eğitim düzeyinin ilkokul seviyesinde olduğu, veli eşlerinin eğitim düzeylerinin de yine büyük çoğunlukla ilkokul seviyesinde olduğu, veli mesleklerinin çoğunlukla işçilerden oluştuğu ve veli eşlerinin meslek dağılımının da aynı olduğu, çoğunlukla aile gelirinin 1000 Türk Lirasından düşük olduğu, 2 çocuklu ailelerin çoğunlukta olduğu, eğitime devam eden çocuk sayısının genelde 1 olduğu, 9.sınıf velilerinin çoğunluğu

oluşturmak gibi özellikleri taşıdığı söylenebilir. Diğer sınıflara nazaran 9.sınıf öğrencilerinin okulda çoğunluğu oluşturması verileri de aynı oranda etkilediği açıkça belli olmaktadır. Çünkü Tuzla Orhanlı Lisesinde 10, 11, 12. sınıflarda şube sayıları 4'er şube iken; 9. Sınıflarda bu sayı 5'tir.

Veli Beklentilerinin Karşılanma Düzeyleri

Bu altbölümde, önce veli beklentilerinin dört alandaki karşılanma düzeyleri genel olarak verilmiş; daha sonra bu beklentilerin demografik özelliklere göre değişip değişmediğine bakılmıştır.

Genelde Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Dört alanda veli beklentilerinin karşılanma algı düzeyleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Bunlar:

1. Öğretmenler
2. Fiziki
3. İdari Etkinlik
4. İdari Tutum

Öğretmenlere yönelik değerlendirmede öğretmenlerin bilgiye ulaşma yolunu çocuklarına gösterip göstermedikleri, öğrenim kadar eğitime de önem vermeleri, demokratik tutum sergilemeleri, farklı öğretim yöntemleri kullanmaları, güler yüzlü olmaları, farklılıklara saygılı olmaları, ahlak gelişimini önemsemeleri, kuralları önemsemeleri, örnek davranışlar sergilemeleri ve ailelere güler yüzlü davranmalarından memnun olup olmadıkları sorgulanmaktadır.

Velilerin fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentilerin karşılanma alt boyutunda velilerin okul bahçesinin yeşillendirilmesi, okul revirinin düzenlenmesi, okulun sürekli temiz tutulması, spor salonunun bulunması, konferans salonu ve laboratuvarların bulunması ve güvenlik sorununa ilişkin algıları sorgulanmaktadır.

Okul yönetiminin etkinlik ve çalışmalarına yönelik beklentilerin karşılanma alt boyutunda genel olarak velilerin beklentilerine bakıldığında okul yönetiminin düzenli olarak seminerler düzenlemesi, sergi, kermes ve tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi, binaların bakım ve onarımının düzenli olarak yapması ve okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesinden

memnun olup olmadıklarına ilişkin düşünceleri anlaşılmaktadır.

Okul yönetiminin veliye ve öğrenciye tutumuna yönelik beklentilerin karşılanma alt boyutunda genel olarak velilerin beklentilerine bakıldığında okul yönetiminin veliye ve öğrenciye karşı güler yüzlü tavırları ve demokratik tutum sergilemesi ve okul gelişimiyle ilgili bilgi vermesi veliyi memnun olup olmadıklarına ilişkin düşünceleri anlaşılmaktadır.

Velilerin beklentileri karşılama düzeylerinin ölçeğin alt boyutları açısından karşılaştırmalı incelemeleri çizelge 10'da verilmektedir.

Çizelge 10- Veli Beklentileri Karşılanma Algı Düzeyleri

Boyut	N	\bar{X}_t	Ss	n	\bar{X}
Öğretmenlere yönelik beklentiler	338	115,89	18,453	29	3.9
Fiziki koşul ve donanımın beklentileri	338	32,52	7,034	9	3.6
Okul yönetimi etkinlik ve çalışması	338	22,91	5,141	6	3.8
Okul yönetiminin veli ve öğrenci tutumu	338	19,79	4,551	5	3.9

Aritmetik ortalamalar madde sayısına bölündüğünde 3.66 ile 3.95 arasında değer elde edilmektedir. Ölçeğimizin 5'li Likert olması ve sonucun 3.90 ortalamaya sahip olması dikkate alındığında veli beklenti düzeylerinin iyi (3.5-4.4) seviyesinde olduğu söylenebilir.

Demografik Özelliklere Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Veli beklentilerinin karşılanma algılarının velilerin demografik özelliklerine göre değişip değişmediğine bakıldı. Alınan sonuçlar aşağıda özetlenerek sunuldu.

Cinsiyete Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Velilerin cinsiyetlerine göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 11'de verilmektedir.

Çizelge 11'de görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Velilerin eğitim durumuna göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 12'de verilmektedir.

Çizelge 12'de görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 11- Cinsiyete Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Beklenti	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	Sh	t Testi		
						T	sd	p
Öğretmen Beklentisi	Kadın	156	114,71	18,155	1,454	-1,091	336	,276
	Erkek	182	116,91	18,696	1,386			
Fizik koşul donanım	Kadın	156	32,14	6,806	,545	-,926	336	,355
	Erkek	182	32,85	7,225	,536			
İdarenin etkinliği	Kadın	156	22,53	4,900	,392	-1,268	336	,206
	Erkek	182	23,24	5,331	,395			
İdarenin tutumu	Kadın	156	19,57	4,471	,358	-,816	336	,415
	Erkek	182	19,97	4,550	,337			

Çizelge 12- Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Puan	f, x ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları					
	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	İlkokul	244	115,88	18,031	G.Arası	1904,402	2	952,201	2,827	,061
	Ortaokul	45	120,62	16,194	G.İçi	112851,764	335	336,871		
	Lise	49	111,61	21,561	Toplam	114756,166	337			
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	İlkokul	244	32,70	6,656	G.Arası	225,398	2	112,699	2,296	,102
	Ortaokul	45	33,58	7,768	G.İçi	16446,913	335	49,095		
	Lise	49	30,67	7,941	Toplam	16672,311	337			
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin	İlkokul	244	22,87	4,853	G.Arası	116,368	2	58,184	2,217	,111

Etkinliği	Ortaokul	45	24,16	5,377	G.İçi	8791,789	335	26,244		
	Lise	49	21,94	6,118	Toplam	8908,157	337			
	Toplam	338	22,91	5,141						
	İlkokul	244	19,74	4,273	G.Arası	19,373	2	9,687		
İdarenin Tutumu	Ortaokul	45	20,36	4,996	G.İçi	6839,290	335	20,416		
	Lise	49	19,49	5,213	Toplam	6858,663	337		,474	,623
	Toplam	338	19,79	4,511						

Eşin Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Velilerin eşlerinin eğitim durumuna göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 13'te verilmektedir.

Çizelge 13'te görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçüğü puanlarının eşlerinin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 13- Eşin Eğitim Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

f, x ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	İlkokul	253	115,94	17,554	G.Arası	17,344	2	8,672		
	Ortaokul	40	116,20	18,596	G.İçi	114738,822	335	342,504	,025	,975
	Lise	45	115,36	23,159	Toplam	114756,166	337			
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	İlkokul	253	32,40	6,664	G.Arası	61,656	2	30,828		
	Ortaokul	40	33,68	7,872	G.İçi	16610,655	335	49,584	,622	,538
	Lise	45	32,20	8,262	Toplam	16672,311	337			
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin Etkinliği	İlkokul	253	22,92	4,710	G.Arası	38,239	2	19,120		
	Ortaokul	40	22,15	6,982	G.İçi	8869,918	335	26,477	,722	,486
	Lise	45	23,49	5,599	Toplam	8908,157	337			
	Toplam	338	22,91	5,141						
İdarenin Tutumu	İlkokul	253	19,91	4,150	G.Arası	49,076	2	24,538		
	Ortaokul	40	18,75	6,054	G.İçi	6809,587	335	20,327	1,20	,300
	Lise	45	20,00	4,862	Toplam	6858,663	337		7	
	Toplam	338	19,79	4,511						

Mesleklere Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Velilerin mesleklerine göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge

14'te verilmektedir.

Çizelge 14'te görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının veli mesleklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 14- Mesleklere Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

f, x ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	Memur	193	114,98	19,536	G.Arası	658,126	2	329,063		
	Çalışmıyor	86	118,27	16,533	G.İçi	114098,039	335	340,591		
	Emekli	59	115,41	17,413	Toplam	114756,166	337		,966	,382
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	Memur	193	32,31	7,282	G.Arası	23,457	2	11,729		
	Çalışmıyor	86	32,69	6,412	G.İçi	16648,853	335	49,698		
	Emekli	59	32,98	7,159	Toplam	16672,311	337		,236	,790
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin Etkinliği	Memur	193	22,89	5,312	G.Arası	3,029	2	1,514		
	Çalışmıyor	86	22,81	4,891	G.İçi	8905,128	335	26,582		
	Emekli	59	23,10	5,006	Toplam	8908,157	337		,057	,945
	Toplam	338	22,91	5,141						
İdarenin Tutumu	Memur	193	19,74	4,623	G.Arası	5,819	2	2,910		
	Çalışmıyor	86	20,00	4,300	G.İçi	6852,843	335	20,456		
	Emekli	59	19,63	4,506	Toplam	6858,663	337		,142	,867
	Toplam	338	19,79	4,511						

Eşin Mesleğine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Velilerin eşlerinin mesleklerine göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 15'te verilmektedir.

Çizelge 15'te görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının veli eşlerinin mesleklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Gelir Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Ailelerin gelir durumuna göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 16'da verilmektedir.

Çizelge 16'da görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının ailelerinin gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiç bir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 15- Eşin Mesleğine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

f, x ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	Memur	166	115,25	18,761	G.Arası	582,640	2	291,320	,855	,426
	Çalmıyor	120	117,58	17,165	G.İçi	114173,525	335	340,816		
	Emekli	52	114,06	20,309	Toplam	114756,166	337			
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	Memur	166	32,49	6,832	G.Arası	86,929	2	43,464	,878	,417
	Çalmıyor	120	33,03	7,115	G.İçi	16585,382	335	49,509		
	Emekli	52	31,48	7,487	Toplam	16672,311	337			
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin Etkinliği	Memur	166	22,64	5,007	G.Arası	26,929	2	13,464	,508	,602
	Çalmıyor	120	23,26	5,357	G.İçi	8881,228	335	26,511		
	Emekli	52	22,96	5,107	Toplam	8908,157	337			
	Toplam	338	22,91	5,141						
İdarenin Tutumu	Memur	166	19,36	4,450	G.Arası	60,938	2	30,469	1,502	,224
	Çalmıyor	120	20,23	4,706	G.İçi	6797,724	335	20,292		
	Emekli	52	20,15	4,189	Toplam	6858,663	337			
	Toplam	338	19,79	4,511						

Çizelge 16- Gelir Düzeyine Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

f, x ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	0-999 TL	160	115,58	18,153	G.Arası	128,925	2	64,462	,188	,828
	1000-1500	94	115,47	21,003	G.İçi	114627,241	335	342,171		
	1500 ve	84	116,96	15,986	Toplam	114756,166	337			
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	0-999 TL	160	32,56	7,039	G.Arası	62,523	2	31,262	,631	,533
	1000-1500	94	33,05	7,334	G.İçi	16609,787	335	49,581		
	1500 ve	84	31,87	6,703	Toplam	16672,311	337			
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin	0-999 TL	160	23,24	4,861	G.Arası	42,300	2	21,150	,799	,451

Etkinliği	1000-1500	94	22,81	4,937	G.İçi	8865,856	335	26,465	
	1500 ve	84	22,38	5,851	Toplam	8908,157	337		
	Toplam	338	22,91	5,141					
İdarenin Tutumu	0-999 TL	160	19,87	4,386	G.Arası	16,045	2	8,022	
	1000-1500	94	19,98	4,465	G.İçi	6842,618	335	20,426	
	1500 ve	84	19,42	4,823	Toplam	6858,663	337		,393 ,676
	Toplam	338	19,79	4,511					

Çocuk Sayısına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Çocuk sayısına göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 17’de verilmektedir.

Çizelge 17’de görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçüğü puanlarının sahip olunan çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 17- Çocuk Sayısına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

f, x ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	1-2 çocuk	122	116,20	18,142	G.Arası	1156,974	2	578,487		
	3 çocuk	102	113,29	20,810	G.İçi	113599,192	335	339,102		
	4-5 çocuk	114	117,89	16,304	Toplam	114756,166	337		1,706	,183
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	1-2 çocuk	122	31,75	7,476	G.Arası	283,916	2	141,958		
	3 çocuk	102	32,03	7,087	G.İçi	16388,394	335	48,921		
	4-5 çocuk	114	33,80	6,347	Toplam	16672,311	337		2,902	,056
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin Etkinliği	1-2 çocuk	122	22,41	5,472	G.Arası	124,379	2	62,189		
	3 çocuk	102	22,56	5,447	G.İçi	8783,778	335	26,220		
	4-5 çocuk	114	23,75	4,375	Toplam	8908,157	337		2,372	,095
	Toplam	338	22,91	5,141						
İdarenin Tutumu	1-2 çocuk	122	19,96	4,253	G.Arası	111,148	2	55,574		
	3 çocuk	102	18,95	5,160	G.İçi	6747,515	335	20,142		
	4-5 çocuk	114	20,35	4,068	Toplam	6858,663	337		2,759	,065
	Toplam	338	19,79	4,511						

Eğitimdeki Çocuk Sayısına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Eğitime devam eden çocuk sayısına göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 18'de verilmektedir.

Çizelge 18'de görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının eğitime devam eden çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiç bir alt boyutta anlamlı bulunmamıştır

Çizelge 18- Eğitimdeki Çocuk Sayısına Göre Veli Beklenti Karşılanma Algısı

f, x ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	1 çocuk	75	115,92	18,652	G.Arası	,072	2	,036	,000	1,000
	2 çocuk	145	115,89	18,844	G.İçi	114756,093	335	342,556		
	3-5 çocuk	118	115,88	17,992	Toplam	114756,166	337			
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Koşul Donanım	1 çocuk	75	32,99	6,925	G.Arası	97,684	2	48,842	,987	,374
	2 çocuk	145	31,90	7,348	G.İçi	16574,626	335	49,476		
	3-5 çocuk	118	32,99	6,699	Toplam	16672,311	337			
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin Etkinliği	1 çocuk	75	23,17	5,147	G.Arası	15,435	2	7,718	,291	,748
	2 çocuk	145	22,67	5,066	G.İçi	8892,721	335	26,545		
	3-5 çocuk	118	23,03	5,259	Toplam	8908,157	337			
	Toplam	338	22,91	5,141						
İdarenin Tutumu	1 çocuk	75	19,91	4,875	G.Arası	8,931	2	4,466	,218	,804
	2 çocuk	145	19,60	4,247	G.İçi	6849,731	335	20,447		
	3-5 çocuk	118	19,94	4,617	Toplam	6858,663	337			
	Toplam	338	19,79	4,511						

Çocuğun Eğitimdeki Sınıfına Göre Veli Beklentisi Karşılanma Algısı

Çocuğun öğrenim gördüğü sınıfa göre beklentilerin karşılanma düzeyleri çizelge 19'da verilmektedir.

Çizelge 19'da görüldüğü üzere, araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının çocuğun öğrenim

gördüğü sınıfa göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutlarda anlamlı bulunmamıştır.

Çizelge 19- Çocuğun Eğitimdeki Sınıfa Göre Veli Beklenti Karşılama Algısı

f, x ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						
Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	P
Öğretmen Beklentisi	9. sınıf	122	117,74	20,080	G.Arası	923,922	3	307,974		
	10. sınıf	79	115,70	17,467	G.İçi	113832,244	334	340,815		
	11. sınıf	81	115,33	16,273	Toplam	114756,166	337		,904	,440
	12. sınıf	56	112,96	19,100						
	Toplam	338	115,89	18,453						
Fizik Donanım	9. sınıf	122	33,30	7,123	G.Arası	116,314	3	38,771		
	10. sınıf	79	32,13	7,351	G.İçi	16555,997	334	49,569		
	11. sınıf	81	32,07	6,708	Toplam	16672,311	337		,782	,505
	12. sınıf	56	32,04	6,878						
	Toplam	338	32,52	7,034						
İdarenin Etkinliği	9. sınıf	122	23,29	5,028	G.Arası	37,257	3	12,419		
	10. sınıf	79	22,72	5,025	G.İçi	8870,899	334	26,560		
	11. sınıf	81	22,90	5,009	Toplam	8908,157	337		,468	,705
	12. sınıf	56	22,36	5,776						
	Toplam	338	22,91	5,141						
İdarenin Tutumu	9. sınıf	122	20,61	4,515	G.Arası	160,393	3	53,464		
	10. sınıf	79	18,82	4,163	G.İçi	6698,270	334	20,055		
	11. sınıf	81	19,68	4,424	Toplam	6858,663	337		2,666	,058
	12. sınıf	56	19,52	4,888						
	Toplam	338	19,79	4,511						

Bulguların Toplu Yorumu

Araştırma grubu 156 kadın ve 182 erkek, toplam 338 veliden oluşmaktadır. Bunlardan 244'ünün eğitim düzeyi ilkokul ve okuryazardır. Bu

durum genel veli eğitim seviyesinin düşük olduğunu göstermektedir. Eşlerin eğitim durumu da 253'ü ilkokul ve okuryazar olmasından dolayı aynı seviyededir. Çoğunluğunun mesleği memur işçi ve esnafıdır. % 75' lik kısmının 1500 TL'nin altında gelir sahibi olduğu görülmüştür.

Velilerin öğretmenlere yönelik beklentilerin karşılanma düzeyleri alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması 115,89 Aritmetik ortalamalar madde sayısına bölüldüğünde 3.66 ile 4 arasında değer elde edilmektedir. Sonucun 4 ortalamaya sahip olması dikkate alındığında veli beklenti düzeylerinin bu durumda iyi (3.5-4.4) olduğu söylenebilir. Genel olarak velilerin beklentilerine bakıldığında öğretmenlerin bilgiye ulaşma yolunu çocuklarına gösterdikleri, öğrenim kadar eğitime de önem vermeleri, demokratik tutum sergilemeleri, farklı öğretim yöntemleri kullanmaları, güler yüzlü olmaları, farklılıklara saygılı olmaları, ahlak gelişimini önemsemeleri, kuralları önemsemeleri, örnek davranışlar sergilemeleri ve ailelere güler yüzlü davranmalarından memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentilerin karşılanma alt boyutu puanların aritmetik ortalaması 32,52. Aritmetik ortalamalar madde sayısına bölüldüğünde 3.66 ile 4 arasında değer elde edilmektedir. Sonucun 4 ortalamaya sahip olması dikkate alındığında veli beklenti düzeylerinin bu durumda iyi (3.5-4.4) olduğu söylenebilir. Genel olarak velilerin beklentilerine bakıldığında okul bahçesinin yeşillendirilmesi, okul revirinin düzenlenmesi, okulun sürekli temiz tutulması, spor salonunun bulunması, konferans salonu ve laboratuvarların bulunması ve güvenlik sorununun bulunmamasından memnun olmaktadırlar.

Okul yönetiminin etkinlik ve çalışmalarına yönelik beklentilerin karşılanma alt boyutu puanların aritmetik ortalaması 22,91; Aritmetik ortalamalar madde sayısına bölüldüğünde 3.66 ile 4 arasında değer elde edilmektedir. Sonucun 4 ortalamaya sahip olması dikkate alındığında veli beklenti düzeylerinin bu durumda iyi (3.5-4.4) olduğu söylenebilir. Genel olarak velilerin beklentilerine bakıldığında okul yönetiminin düzenli olarak seminerler düzenlemesi, sergi kermes ve tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi, binaların bakım ve onarımının düzenli olarak yapılması ve okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesinden memnun olmaktadırlar.

Okul yönetiminin veliye ve öğrenciye tutumuna yönelik beklentilerin karşılanma alt boyutu puanların aritmetik ortalaması 19,79 olarak belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalar madde sayısına bölüldüğünde 3.66 ile 4 arasında değer elde edilmektedir. Ölçeğimizin 5'li Likert olması ve sonucun 4 ortalamaya sahip olması dikkate alındığında veli beklenti düzeylerinin bu durumda iyi (3.5-4.4) olduğu söylenebilir. Genel olarak velilerin beklentilerine bakıldığında okul yönetiminin veliye ve öğrenciye karşı güler yüzlü tavırları ve demokratik tutum sergilemesi ve okul gelişimiyle ilgili bilgi vermesi veliyi memnun etmektedir. Veli beklentilerinin belirlenmesi okul yönetimi ve öğretmen açısından önemlidir. Bu beklentilerin bilinmiş olması gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlayacaktır.

Öğrenci velilerinin okulun fiziksel özelliklerinden, öğretmenden, okul yönetiminden beklentileri ve bu beklentilerin ne derece karşılandığını içeren araştırma için belirlenen araştırma grubunu oluşturan velilerin beklentilerin karşılanma düzeyleri ölçeği puanlarının alt boyutlara göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla parametrik test yöntemleri uygulanmıştır. Sonuçta grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık hiçbir alt boyutta tüm değişkenler için anlamlı bulunmamıştır. Bu durumun grupların homojen olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Genel anlamda veliler demografik değişkenleri ne olursa olsun bakış açılarında önemli bir değişiklik olmamakta ve gerek öğretmenden beklentileri gerekse okul yönetiminin tutum ve tavırlarından memnuniyet düzeyleri değişmemektedir. Bu bulguları destekler şekilde Akbıyık (2011)'da kadın veliler ile erkek velilerin öğretmenden beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanları arasında, okulun fiziki yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanları arasında, okul yönetiminin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeylerinden elde edilen puanları arasında, okul yönetiminin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinden elde edilen puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Meslek durumu değişkeni içinde Akbıyık (2011) meslek durumları farklı olan öğrenci velilerinin öğretmenden, okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından, okul yönetiminin öğrenci ve veliye yönelik düzenlediği etkinliklerden, yönetimin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin

karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark görülmemektedir. Öğrenci velilerinin aylık gelir dağılımına göre okul yönetiminin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Aynı şekilde okul yönetiminin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri arasında da anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu durum, aylık gelir durumunun okul yönetiminin düzenlediği etkinliklerden beklentilerin karşılanma düzeyleri ve yönetimin tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyinde bir etken olmadığını göstermiştir. Okula devam eden çocuk sayısına göre de Akbıyık (2011) araştırmayı destekler nitelikte çocuk sayılarına göre okulun fiziksel yapı ve araç-gereç donanımından beklentilerinin karşılanma düzeyi puanları arasında ve okul yönetiminin öğrenci ve veliye karşı tutumundan beklentilerin karşılanma düzeyleri puanları arasında anlamlı bir fark görülmemektedir.

Tüm bunlardan hareketle cinsiyet, eğitim durumu, eşin eğitim durumu, mesleği, eşin mesleği, ailenin gelir durumu, çocuk sayısı, eğitime devam eden çocuk sayısı, çocukların öğrenim gördüğü sınıf velilerin öğretmenlerden beklentileri, okulun fiziksel yapı ve donanımından beklentiler ile okul yönetiminin tutumundan beklentilerin; eğitim öğretimden beklentilerinin karşılanma düzeylerinde bir etken olmadığı söylenebilir.

BÖLÜM 4. ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER

Özet

Bu çalışma ile Tuzla Orhanlı Lisesi, öğrenci velilerinin beklentilerinin çeşitli değişkenlere göre karşılanma düzeyleri ölçek çalışması ile ölçülmüştür. Okul velilerinden 450'sine ölçek dağıtılmış bu ölçeklerin 346'sının geri dönüşü sağlanmış, 8 i geçersiz sayılmış ve 338 kişinin ölçeği işleme alınmıştır. Velilerin çok büyük bir bölümü ölçekleri cevaplamıştır. Ortaya çıkan sonuçlar değerlendirildiğinde Tuzla Orhanlı Lisesi Velilerinin çoğunlukla okuldan memnun oldukları ve beklentilerinin karşılandığını belirtmişlerdir.

Araştırmamızın ölçeğinde de belirtildiği gibi değişkenlerin çok çeşitli olmasına rağmen veli memnuniyeti değişmemiştir.

Tuzla Orhanlı Lisesi öğrenci velileri okuldan beklentilerinin "iyi" (3.9 ortalama) düzeyde karşılandığı anlaşılmaktadır.

Beklenti karşılanmasında cinsiyet, eğitim düzeyi, çocuk sayısı, ekonomik düzey, eşin eğitim durumu, öğrencinin devam ettiği sınıf seviyesi, meslek türü, eşin meslek türü bir farklılaşmaya neden olmamıştır.

Bu sonuçların ortaya çıkmasında okulun başarısı kadar veli beklentilerinin fazla yüksek olmayışının da payı olabilir. Çünkü okulda her dönem rutin olarak yapılan veli toplantılarına katılım oranı hiçbir zaman %30'u geçmemiştir. Bu durum veli toplantılarında alınan toplantı katılım listeleriyle sabittir.

Yargı

Araştırmada Orhanlı Lisesinde ki öğretmenlerin veliye karşı tutumları, okulun fiziki şartları, yönetimin gerçekleştirdiği etkinlikler ile yöneticilerin velilere karşı tutumlarına yönelik ölçek uygulaması sonucu veli memnuniyetinin iyi (3.5-4.4) derecede yüksek çıktığı görülmüştür. Bu şekilde memnuniyet oranının yüksek çıkmasında okulun fiziki imkânlarının yeterli olması, öğretmen ve yöneticilerin veli beklentilerini dikkate alması etkili

olmuştur. Ancak bunlar yine de veli beklentilerini memnuniyete dönüştürme düzeyini yükselten başlıca sebepler olarak kabul edilmemelidir. Velilerin okulla yeterince ilgilenmemesi, eğitim ve sosyal-ekonomik seviyenin de ölçeklerden anlaşıldığı üzere düşük kalması; beklenti algılarını düşürdüğü gibi memnuniyet düzeyini de artırmıştır.

Ayrıca ölçek uygulayıcının okul müdürü olduğu da unutulmamalı, bir başka kişi tarafından uygulanması halinde farklı sonuçların çıkabileceği olası görülmelidir.

Öneriler

Uygulama önerileri: Orhanlı Lisesi velilerinin birçok değişken açısından ortak noktalara sahip olduğu bulgusundan yola çıkarak beklentilerin çok da farklılaşmadığı çıkarımı yapılabilir. Bu da Orhanlı Lisesi yöneticilerinin, beklentileri karşılamasını kolaylaştırmaktadır. Başka okul yöneticileri de bölgelerinin beklenti karşılama düzeylerini ölçerek çalışmalarını planlayabilir ve öğretmenleri bu beklentiler doğrultusunda motive edebilirler.

Orhanlı Lisesi öğretmenleri veli beklentilerinin önemli olduğunu kabul etmeli ve bu beklentileri karşılamak için okul yönetiminin planladığı çalışmalara gönüllü olarak katılmalıdır. Böylece öğretmenlere yönelik memnuniyet düzeyi iyi (3.5-4.4) seviyesinden çok iyi (4.5-5.0) seviyesine çıkarılabilir.

Velilere uygulanan **Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeklerinden** çıkan sonuçlar, yine Orhanlı Lisesi okul yönetimi tarafından hazırlanacak okul tanıtım el kitapçıları, okul dergileri veya okulun internet sayfasında yayınlanmalı veli ve öğrenci bilgisine sunulmalıdır. Ölçeklerin sonuçları; öğretmenler, öğrenci temsilcileri ve velilerle tartışılmalıdır. Olumlu ya da olumsuz eleştiriler dikkate alınmalı, varsa eksiklerin giderilmesi için fırsat olarak değerlendirilmelidir. Böylece yönetime yönelik beklenti düzeyi çok iyi (4.5-5.0) seviyesine çıkarılabilir

Çağın gerektirdiği sürekli bir değişim ve yenileşme, eğitim sonuçlarında da yeni beklentiler oluşturmaktadır. Bu yeni beklentileri karşılamanın yolu sürekli ölçek ve toplantılarla veli beklentilerini almaktan

geçmektedir. Bu amaçla Orhanlı Lisesi okul yöneticileri beklentileri karşılama düzeylerini tespit etmeye yönelik çalışmaları sürekli kılmalıdır. Böylece zaman içerisinde değişiklik göstermesi muhtemel yaşam şartları ve memnuniyet algıları da takip edilmiş olacaktır. Hatta çok iyi (4.5-5.0) seviyesine çıkarılabilecektir.

Orhanlı Lisesi yöneticilerinin Okul–Aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik ev ziyaretleri yapmaları onların Orhanlı Lisesine yönelik aidiyet duygularını geliştirecek, velilerin de okulu ziyaret etmeleri konusunda cesaretlendirecek ve iyi (3.5-4.4) seviyesinde olan yöneticilere yönelik memnuniyet düzeyini daha da artıracaktır.

Orhanlı Lisesi yöneticileri okulunda, SWOT veya daha farklı analizleri yaparak BKDÖ ölçek sonuçlarıyla karşılaştırmalı, okulun ileriye dönük hedef ve stratejilerini bu sonuçlar doğrultusunda oluşturmalıdır. Böylece yöneticilere yönelik memnuniyet düzeyini iyi (3.5-4.4) seviyesinden, çok iyi (4.5-5.0) seviyesine çıkarılabilecektir.

Okul yöneticileri, gerek özel, gerekse devlet okullarının Veli Memnuniyeti konusunda iyi örnekler oluşturan uygulamalarını yakından takip etmeli, kendi okullarında da uygulamalıdır.

Yeni araştırma önerileri: Beklentileri karşılama Düzeyi Ölçeği (BKDÖ) ölçek maddeleri; uzmanlar, veli, öğretmen, okul yönetimleri ve öğrenci görüşleri alınarak artırılabilir.

Araştırma Tuzla Orhanlı Lisesi ile sınırlıdır. Oysa araştırmanın evreni geniş tutularak sonuçları da genişletilebilir.

Tuzla Orhanlı Lisesi velilerinin beklentilerine, eğitim açısından Orhanlı Lisesi öğretmenlerinin beklentileri de eklenerek araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbıyıkoglu, Fatma (2011). *İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Okuldan Beklentilerinin Karşılama Düzeylerinin İncelenmesi*, Uşak Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Uşak.
- Akyüz, Hüseyin (1991). **Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları**. İstanbul: Meb Yayınları.
- Akyüz, Yahya (2008). **Türk Eğitim Tarihi**. 13. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Arıkan, Seda. *İlköğretim Okullarında Çocukları Olan Ana Babaların Eğitim Gereksinimlerinin Saptanması ve Okulların Bu Gereksinimleri Karşılamadaki Mevcut Durumu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2007.
- Aslan, Battal.ve Nail Yıldırım (2004). *İlköğretim Okul Müdüründen Beklentiler, (13.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı)*. İnönü Üniversite Eğitim Fakültesi, Malatya
- Aslanargun, Engin (2007). *Okul-Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışması*, **Sosyal Bilimler Dergisi**, 18. ss. 105-123
- Balkar, Betül. (2009) *Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma*, **Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 3. ss. 105-123.
- Başar, Erdoğan (1994). **Eğitim Sosyolojisi-Eğitimin Toplumsal Temelleri**. Samsun.
- Başar, Hüseyin (1994). **Sınıf Yönetimi**. İstanbul: MEB Yayınları.
- Başar, Hüseyin (1999). **Sınıf Yönetimi**. Ankara.
- Bayraktar, Mehmet ve Birol Yigit (2006) **Okul Çevre İlişkileri**. Ankara: Pegem Yayınları.
- Berger, Eugenia (1991). **The School and Home Working Together. Parents as Partners In Education**. New York: Macmillan.
- Bursalioğlu, Ziya (2005). **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. Ankara : Pegem Yayınları
- Büyükkaragöz, Savaş, Muammer Muşt, Hasan Yılmaz. ve diğerleri (1998). **Eğitime Giriş**. Konya.

- Can, Niyazi (2002). *Değişim Sürecinde Eğitim Yönetimi*, **Milli Eğitim Dergisi Sayı 155-156**. Ss.89-98.
- Çelik, Vehbi (1995). *Eğitim Yöneticisinin Vizyonu ve Misyonu*, **Eğitim Yönetimi Dergisi Yıl:1, Sayı:1** Kış.
- Chrispeels, H.Janet (1991). **District Leadership in Parent Involvement**. San Diago: Phi Delta Kapan
- Çelikkaya, Hasan (1998). **Eğitim Sosyolojisi**. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Çetinkaya, Ayşe ve Tufan Gülmez (1999). **Okul Gelişim Modeli**. Ankara: MEB Basım Evi.
- Demirel, Özcan (1999). **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Dewey, John. (1996) **Demokrasi ve Eğitim**, (Çev. Salih Otaran) İstanbul, Başarı Yayıncılık
- Davies, Don (1991). *Scholls Reaching Out. Family. Scholl and Community Partnership For Student Success*, **Phi Delta Kapan. Vol 72. No: 5**. Ss. 376–382. Jan.
- Dodurgalı, Abdurrahman (2000). **Eğitim Sosyolojisi**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Erden, Münire (1998). **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erden, Münire. ve Nurettin Fidan (1998). **Eğitime Giriş**. Ankara: Alkım Yayınları.
- Erdoğan, İrfan (2000). **Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği**. 2. Basım. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ergün, Mustafa (1994). **Eğitim Sosyolojisine Giriş Eğitim ve Toplum**, Ankara: Ocak Yayıncılık.
- Feuerstein, Abe (2000). *School Characteristics and Parent Involvement*, **The Journal of Educational Research. Vol. 94 (no: 1)**. Ss. 29-39.
- Fidan, Nurettin (1996). **Okulda Öğrenme ve Öğretme**. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Fidan, Nurettin. ve Münire Erden (1993). **Eğitime Giriş**. Ankara : Meteksan A.Ş.
- Genç, Salih Zeki (2005). *İlköğretim 1. Kademedeki Okul-Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen Veli Görüşleri*, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3 (2)** ss. 227-243.

Gümüşeli, Ali İlker (2004). *Ailenin Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi*, **Özel Okullar Birliği Bülteni**, Eylül 2004 2/6 ss. 14-17.

Hill, Nancy. E. & Lorraine. C. Taylor (2004). *Parental School Involvement and Children's Academic Achievement: Pragmatics and Issues*, **Current Directions in Psychological Science**, Vol 13, No. 4 (Aug, 2004): 161-164

Hoy, Wayne K. & Cecil G. Miskel (2010). **Eğitim Yönetimi: Teori, Araştırma ve Uygulama**. İngilizce'den Çeviren: Selahattin Turan. Ankara: Nobel

<http://sozluk.bilgiportal.com/nedir/beklenti> (erişim)

<http://okulweb.meb.gov.tr/14/07/133064/sozlesme.htm>. (erişim)

<http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.asp?ara=7&Submit=Listele>-(erişim)

<http://tdkterim.gov.tr>-(erişim)

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/20711743.asp> (erişim)

Ilgar, Lütfü (2005) **Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi**. İstanbul : Beta Yayınları

Karaköse, Turgut; Kocabaş, İbrahim (2006). *Özel ve Devlet Okullarında Öğretmenlerin Beklentilerinin İş Doyumu ve Motivasyon Üzerine Etkileri*, **18 Mart Ç.Ü. Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi**. 2/1 3

Karasar, Niyazi (2006). **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler**. 16. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karasar, Niyazi (2009). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. 15. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kelley-Laine, K. (1998). *Parents as Partners in Schooling: The Current State of Affairs*. **Childhood Education**, Vol. 74:

Koçak, Yasemin (1991). *Okul Aile İletişiminin Engelleri*, **H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi**, 6, ss. 129-133.

Kotaman, Hüseyin (2008). *Türk Ana Babalarının Çocuklarının Eğitim Öğretimlerine Katılım Düzeyleri*, **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Eğitim Fakültesi Dergisi**, 21, ss. 136-146.

Milli Eğitim Bakanlığı 2010 – 2014 Stratejik Planı, www.meb.gov.tr, (erişim)

Nural, Eşref (1987). *Velilerin Okul Yönetiminden Beklediği Davranışlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Oğuz, Orhan, Ayla Oktay, Halis Ayhan (2010). **21.Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi**.2. Baskı .Ankara: Pegem Akademi.
- Öymen, Hıfzırrahman Raşit (1969). **Doğu Batılı Yönleriyle Eğitim Tarihi**. Ankara.
- Özoğlu, Süleyman.(1978). *İnsan İlişkileri ve Öğrenci*, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, **2.12** ss. 11-15
- Özoğlu, Süleyman (1982). **Eğitimde Rehberlik**. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Rothberg, Rebecca & W. Bozeman. (1991) *The Community-Based Report: A Strategy For College V.54 (1)* 43-51.
- Sadık, Fatma ve Ahmet Doğanay (2008). *Problem Davranışlarla Baş Etme Sürecinde Öğretmen, Öğrenci ve Veli; Beklentileri*, **Milli Eğitim Dergisi**, **178**, ss.39-41.
- Smock, Sue. Marx. & McCormick, Shanon. M. (1995). *Journal Of Urban Affairs*. **Wayne: Wayne State University Press**. **17, 14**, 395.
- Sönmez, Veysel (2012). **Eğitim Felsefesi**.11.Baskı. Ankara: Anı Yayınları.
- Sönmez, Veysel ve Diğerleri (2000) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şişman, Mehmet (2002). **Eğitimde Mükemmellik Arayışı Etkili Okullar**. Ankara: Pegama Yayıncılık.
- Şişman, Mehmet (2010), **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara
- Tatar, M. (1998), *Extent and Source of Parental School-Related Information*, **The Journal of Educational Research**. **Vol. 92 (no. 2)**. ss. 101-106.
- Taymaz, Haydar (2001). **Okul Yönetimi**. Ankara
- Tekin, Halil (1991) **Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme**. Ankara: Yargı Yayınevi
- Tezcan, Mahmut (1997), **Eğitim Sosyolojisi**. Ankara Üniversitesi eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara
- Tezcan, Mahmut (1985). **Eğitim Sosyolojisi**. A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Uluğ, Feyzi (1999). **Eğitimde Grup Süreçleri**. Ankara: TODAİE Yayınları.

Vural, Ruken. Ve Fatma Sadık (2003). *İlköğretim Okul Binalarının Fiziksel Açıdan Değerlendirilmesi*, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, **28 (130)** ss. 16-23.

Yılman, Mustafa (1978). **Çağdaş Eğitim Sosyolojisi**. İzmir: Özel Yayınları.

Yılmaz, Hasan. (1994). *21. Yüzyıl'ın Eşiğinde Ülkemizde Aile-Okul İşbirliği*, **M.Ü Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi** **6,(1994)** ss. 301-312.

Yiğit, Birol ve, Mehmet Bayraktar (2006). **Okul Çevre İlişkileri**. . 1. Baskı. Ankara.: Pegema Yayıncılık.

EKLER

EK 1. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun İlgili Maddeleri

BİRİNCİ KISIM

Türk Milli Eğitim Sistemini Düzenleyen Genel Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Türk Milli Eğitiminin Amaçları

I – Genel amaçlar:

Madde 2 – Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. (Değişik: 16/6/1983 - 2842/1 md.) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

VI – Süreklilik:

Madde 9 – Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır.

Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

XIII - Eğitim kampüsleri ve okul ile ailenin işbirliği:(1)

Madde 16 – (Değişik: 25/6/2009-5917/17 md.)

Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında işbirliği sağlanır. Bu amaçla okullarda okul-aile birlikleri kurulur. Okul-aile birlikleri, okulların eğitim ve öğretim hizmetlerine etkinlik ve verimlilik kazandırmak, okulların ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere; aynî ve nakdî bağışları kabul edebilir, maddi katkı sağlamak amacıyla sosyal ve kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenleyebilir, okulların bünyesinde bulunan açık alan, kantin, salon ve benzeri yerleri işletirebilir veya işletebilirler.

İKİNCİ KISIM

Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel Yapısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

I – Örgün ve yaygın eğitim:

Madde 18 – Türk milli eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere, iki ana bölümden kurulur.

Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.

C) Orta öğretim:

I – Kapsam:

Madde 26 – (Değişik: 30/3/2012 - 6287/10 md.) Ortaöğretim, ilköğretime dayalı, dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Bu okulları bitirenlere ortaöğretim diploması verilir.

II – Ortaöğretimden yararlanma hakkı:

Madde 27 – İlköğretimi tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak kazanmış olan her öğrenci, ortaöğretime devam etmek ve ortaöğretim imkanlarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanmak hakkına sahiptir.

III – Amaç ve görevler:

Madde 28 – Ortaöğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanımak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak,

2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır.

IV – Kuruluş:

Madde 29 – Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir.

Belli bir programa ağırlık veren okullara lise, teknik lise ve tarım meslek lisesi gibi eğitim dallarını belirleyen adlar verilir.

Nüfusu az ve dağınık olan ve Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, ortaöğretimin, genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler kurulabilir.

Ortaöğretim kurumlarının öğrenim süresi, uygulanan programın özelliğine göre, Milli Eğitim Bakanlığınca tespit edilir.

V – Ortaöğretimde yöneltme:

Madde 30 – Yöneltme ilköğretimde başlar; yanılmaları önlemek ve muhtemel gelişmelere göre yeniden yöneltmeyi sağlamak için ortaöğretimde de devam eder.

Yöneltme esasları ve çeşitli programlar veya ortaöğretim okulları arasında yapılacak yatay ve dikey geçiş şartları, Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Öğretmenlik Mesleği

1 – Öğretmenlik : (1)

Madde 43 – Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.

Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkan verecek biçimde düzenlenir.

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.) Öğretmenlik mesleği; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılır. Adaylık dönemini başarıyla tamamlayanlar mesleğe öğretmen olarak atanır.

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.) Kariyer basamaklarında yükselmeye kıdem, eğitim ((...) (1) lisansüstü eğitim), etkinlikler (bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif çalışmalar) ve sicil (iş başarımı) puanları ile sınav sonuçları esas alınır. Değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır. Değerlendirme puanının % 10'unu kıdem, % 20'sini eğitim, % 10'unu etkinlikler, % 10'unu sicil (iş başarımı) ve % 50'sini de sınav puanı oluşturur. (1)

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.) Kariyer basamaklarında yükselecekler değerlendirme puanlarına göre başarı sıralamasına alınır. Değerlendirmeye alınmak için sınav tam puanının en az % 60'ını almış olmak şartı aranır.

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.) Sınav yılda bir defa olmak üzere ÖSYM'ce yapılır.

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.) Alanında ya da eğitim bilimleri alanında tezli yüksek lisans öğrenimini tamamlamış öğretmenlerden uzman öğretmenlik, doktora öğrenimini tamamlamış olan öğretmenlerden ise başöğretmenlik için sınav şartı aranmaz. Bu durumda olan öğretmenler kıdem, (...) (1) etkinlikler (bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif çalışmalar) ve sicil (iş başarımı) ölçütlerine göre değerlendirilir. (1) (1) Anayasa Mahkemesi'nin 21/5/2008 tarihli ve E.: 2004/83, K.: 2008/107 sayılı Kararı ile; bu maddeye 30/6/2004 tarihli ve 5204 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle eklenen bu fıkrada yer alan " hizmet içi eğitim, " ibaresi iptal edilmiş olup, İptal Kararının Resmi Gazete'de yayım tarihi olan 18/3/2009 tarihinden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 21/5/2008 tarihli ve E.: 2004/83, K.: 2008/107 sayılı Kararı ile.)

(Ek fıkra: 30/6/2004-5204/1 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 21/5/2008 tarihli ve E.: 2004/83, K.: 2008/107 sayılı Kararı ile

III – Öğretmenlerin nitelikleri ve seçimi:

Madde 45 – Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.

(Değişik: 16/6/1983 - 2842/13 md.) Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurtdışı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından, Milli Eğitim Bakanlığınca seçilirler.

Yüksek öğrenimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmamış olanların ihtiyaç duyulan alanlarda, öğretmenliğe atanmaları halinde bu gibilerin adaylık dönemi içinde yetişmeleri için Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

Hangi derece ve türdeki eğitim, öğretim, teftiş ve yönetim görevlerine, hangi seviye ve alanda öğrenim görmüş olanların ne gibi şartlarla seçilebilecekleri yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Okul Binaları ve Tesisleri

Okul yapıları ve taşınmazları (1)

Madde 51 – Her derece ve türdeki eğitim kurumlarına ait bina ve tesisler çevrenin ihtiyaçlarına ve uygulanacak programların özelliklerine göre Milli Eğitim Bakanlığınca planlanır ve yaptırılır.

Bu maksatla her yıl Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konur.

Arsa temini ile okul bina ve tesislerin yapım ve donatımında, Devletin azami imkanlarının kullanılması yanında vatandaşların her türlü yardımlarından da yararlanılır ve yardımlar teşvik edilir ve değerlendirilir.

(Ek fıkra: 3/12/2003-5005/1 md.; Değişik dördüncü fıkra: 24/7/2008-5793/3 md.) Milli

Eğitim Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazların Milli Eğitim Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve 5018 sayılı Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanununun 46' ncı maddesine bağlı olmaksızın satışına Maliye Bakanı yetkilidir. Ayrıca bu taşınmazlardan Milli Eğitim Bakanlığınca uygun görülenler, Maliye Bakanlığı tarafından, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilmek üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilir. Bunun üzerine söz konusu taşınmazlar Özelleştirme Yüksek Kurulunca özelleştirme kapsam ve programına alınır. Özelleştirme uygulamasına ilişkin iş ve işlemler 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yürütülür.

(1) Bu madde başlığı "I-Okul yapıları:" iken, 3/12/2003 tarihli ve 5005 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 3/12/2003-5005/1 md.; Değişik beşinci fıkra: 24/7/2008-5793/3 md.) 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde taşınmazların özelleştirilmesi sonucu elde edilecek gelirler, özelleştirme giderleri düşüldükten sonra Hazineye aktarılır. Bu taşınmazların satışından elde edilen gelirleri, bir yandan genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir, diğer yandan ihtiyaç duyulan yerlerde okul yapımı ve onarımı amacıyla kullanılmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri yılı yatırım programıyla ilişkilendirilir.

BEŞİNCİ KISIM

Eğitim Araç ve Gereçleri

II – Görev:

Madde 53 – Milli Eğitim Bakanlığı, kendisine bağlı eğitim kurumlarının eğitim araç ve gereçlerini, gelişen eğitim teknolojisine ve program ve metotlara uygun olarak sağlamak, geliştirmek, yenileştirmek, standartlaştırmak, kullanılma süresini ve telif haklarını ve ders kitabı fiyatlarını tespit etmek, paralı veya parasız olarak ilgililerin yararlanmasına sunmakla görevlidir.

III – Okul açma yetkisi:

Madde 58 – (Değişik: 16/6/1983 - 2842/16 md.)

Türkiye'de ilköğretim okulu, lise veya dengi okullar, Milli Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın açılmaz.

Milli Eğitim Bakanlığı veya diğer bir bakanlık tarafından açılmış veya açılacak okullar Askeri eğitim kurumlarının dereceleri, Milli Savunma Bakanlığı ile birlikte tespit edilir. Diğer bakanlıklara bağlı lise ve dengi okulların program ve yönetmelikleri, ilgili bakanlıkla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından birlikte yapılır ve Milli Eğitim Bakanlığınca onanır.

Diğer bakanlıklara bağlı okullar, Milli Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetimine tabidir. Gözetim ve denetim sonunda uygun eğitim ortamı ve niteliği taşımayan kurumların denkliği usulüne uygun şekilde Milli Eğitim Bakanlığınca iptal edilir. Buna ait esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılan bir yönetmelikle düzenlenir.

EK 2. Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği İlgili

Maddeleri

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev, Yetki ve Üyelik

Kuruluş

MADDE 5 – (1) Okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ile okul arasında iletişimi ve iş birliğini sağlamak, eğitim ve öğretimi geliştirici faaliyetleri desteklemek, okulun ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere okullar bünyesinde tüzel kişiliği haiz olmayan birlikler kurulur.(2) Birlik, kurulduğu okulun adını alır.

Birliğin görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Birliğin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Öğrencilerin, Türk millî eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri ve millî manevi değerler doğrultusunda

yetiştirilmeleri için okul yönetimi, öğretmenler, veliler ve ailelerle iş birliği yapmak.

b) Okulun amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesine, eğitimde kalite ve başarı için okulun stratejik plan çalışmalarına ve uygulamasına destek olmak, eğitimde fırsat eşitliğine imkân vermek ve öğretmenler kurulunca alınan kararların uygulanmasını desteklemek amacıyla velilerle iş birliği yapmak.

c) Öğrencilerin başarısını artırmak amacıyla okul yönetimince planlanan kurs, sınav, seminer, müzik, tiyatro, spor,sanat, gezi, kermes ve benzeri eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesine katkı sağlamak.

ç) Okul yönetimiyle iş birliği yaparak eğitim ve öğretim faaliyetleri dışındaki zamanlarda okulun derslik, spor salonu, kütüphane, laboratuvar ve atölyeleri gibi eğitim ortamlarının değerlendirilmesine katkı sağlamak.

d) Okulun ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet satın almak, bu hizmetlere ilişkin sosyal güvenlik primi, vergi ve benzeri ödemelerin yapılmasını sağlamak.

e) Millî bayramlar, belirli gün ve haftalar ile kültürel yarışmaların düzenlenmesi giderlerine katkıda bulunmak.

f) Okula yapılan ayni ve nakdî bağışları kabul ederek kayıtlarını tutmak, sosyal, kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenlemek, şartlı bağışları amacına uygun olarak kullanmak.

g) Kantin ve benzeri yerleri işletmek veya işletmek.

ğ) Okul yönetimi ile iş birliği yaparak, imkânları yeterli olmayan öğrencilere maddi ve manevi destek sağlamak, aynı amaçla kardeş okullara da katkıda bulunmak.

h) 28/8/2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği’nde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek.

ı) Eğitim ve öğretimle ilgili kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapmak.

i) Eğitim ve öğretimi geliştirmek amacıyla oluşturulan çalışma komisyonlarına katkı sağlamak.

j) Ulusal ve uluslararası projelere katılmak ve proje amaçlarının gerçekleşmesine katkıda bulunmak.

k) Eğitim ve öğretimle ilgili diğer etkinliklere destek olmak.

Üyelik ve üyeliğin sona ermesi

Yönetim kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 13 – (1) Yönetim kurulu birlik adına görev yapar; genel kurulda alınan

kararları okul yönetimiyle iş birliği yaparak bir plan dâhilinde yürütür.

(2) Eğitim ve öğretimin kalitesinin yükseltilmesine ilişkin önerilerde bulunmak, karşılaşılan güçlüklerin

giderilmesine katkı sağlamak üzere okul müdürlüğü ve velilerle iş birliği yapar.

(3) Eğitim ve öğretim yılı içinde en az dört üyenin katılımı ile ayda bir toplanır ve karar yeter sayısı üçtür. Toplantılar gerektiğinde okulun eğitim ve öğretime açık olmadığı zamanlarda da yapılabilir.

(4) Başkan yardımcısı, başkanın bulunmadığı zamanlarda başkana vekâlet eder. Muhasip, birliğin gelir-gider işlemlerini, sekreter de yazışmalarını yürütür. Birlik adına yapılan her türlü harcama ile iş ve işlemlere ilişkin yazışmalar okul müdürü ile koordineli yapılır.

(5) Yönetim kurulu kararları, karar defterine el ile yazılarak imzalanır.

(6) Özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan yönetim kurulu üyesinin görevi sona erer. Bu şekilde görevi sona erenler ile öğrencisinin okuldan ayrılması veya öğrenciliğin sona ermesi nedenleriyle yönetim kurulu üyesi sona eren

velinin yerine yedek üyeler, aldıkları oy sırasına göre asıl üye olarak göreve çağırılır.

(7) İhtiyaç hâlinde eğitim kampüsü yönetimine birliği temsilen başkan veya yönetim kurulu üyelerinden biri görevlendirilir.

(8) Yönetim kurulu üye sayısının, yedeklerle birlikte karar yeter sayısının altına düşmesi hâlinde, öncelikle başkan veya okul müdürü tarafından bir ay içinde genel kurul olağanüstü toplantıya çağırılır. Olağanüstü genel kurul tarafından seçilen yönetim kurulu, olağan genel kurul toplantısına kadar görevine devam eder. Yönetim kurulu, yaptığı iş ve işlemlerden dolayı genel kurula karşı sorumludur.

(9) Yönetim kurulu, birlik tahmini bütçesini hazırlar ve genel kurulda görüşülen bütçeyi okul ilan panosu ve internet sayfasında duyurur.

(10) İlgili mevzuatına göre tutulan gelir gider kayıtları, eğitim öğretim yılında her dönem en az birer defa velilerin görebileceği şekilde okulun ilan panosunda ve internet sayfasında duyurulur.

EK 3. Öğrenci- Veli-Okul Sözleşmesi İlgili Maddeleri

Sözleşmenin Tarafları:

- Öğrenci
- Öğrenci Velisi/Anne-Babası
- Okul Yönetimi

Sözleşmede Esas Alınan Yasal Düzenlemeler

1. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
2. VIII. Beş Yıllık Kalkınma Plânı
3. 21.10.2004 tarihli ve 25620 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
4. 17.02. 2004 tarihli ve B.08.0.TTK.0.01.01.02/1558 sayılı Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi konulu Genelge (2004/10)
5. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
6. Çocuk Hakları Sözleşmesi

ÖĞRENCİNİN HAK VE SORUMLULUKLARI HAKLAR

- Düşüncelerini özgürce ifade etme
- Güvenli ve sağlıklı bir okul ve sınıf ortamında bulunma
- Bireysel farklılıklarına saygı gösterilmesi
- Kendisine ait değerlendirme sonuçlarını zamanında öğrenme ve sonuçlar üzerindeki fikirlerini ilgililerle tartışabilme
- Kendisine ait özel bilgilerin gizliliğinin sağlanması
- Okulun işleyişi, kuralları, alınan kararlar hakkında bilgilendirilme
- Okul kurallarının uygulanmasında tüm öğrencilere eşit davranılması
- Kendini ve diğer öğrencileri tanıma, kariyer planlama, karar verme ve ihtiyaç duyduğu benzer konularda danışmanlık alma
- Akademik ve kişisel gelişimini destekleyecek ders dışı etkinliklere katılma
- Okul yönetiminde temsil etme ve edilme

Okula Özgü Haklar

Okul kütüphanesinden ve öğrencilerin kullanımına tahsis edilen bilgisayarlardan yararlanma,

Gerekli şartları sağlamak kaydıyla okula ait pansiyonda yemek ve barınma hizmetinden faydalanma,

SORUMLULUKLAR

- Okulda bulunan kişilerin haklarına ve kişisel farklılıklarına saygı göstereceğim.
 - Ders dışı etkinliklere katılacak ve bu etkinliklerden en iyi şekilde yararlanacağım.
 - Arkadaşlarımın ve okulun eşyalarına zarar vermeyeceğim; zarar verdiğim takdirde bu zararın bedelini karşılayacağım.
 - Sınıfça belirlediğimiz kurallara uyacağım.
 - Okul kurallarına uyacağım.
 - Okul yönetimine (fikir, eleştiri, öneri ve çalışmalarım) katkıda bulunacağım.
 - Arkadaşlarıma, öğretmenlerime ve tüm okul çalışanlarına saygılı davranacağım.
 - Hiçbir şekilde kaba kuvvete ve baskıya başvurmayacağım.
- okul tarafından verilen değerlendirme ve bilgilendirme yazılarını zamanında velime ulaştıracağım

Okula Özgü Sorumluluklar

Okul Kütüphanesinden ödünç aldığım kitap veya başka kaynakları zamanında ve sağlam bir şekilde teslim edeceğim.

Öğrenci bilgisayarlarına zararlı olabilecek hiçbir oyun veya programı

yüklemeyeceğim

okul yönetiminin katılmamı istediği her türlü toplantı ve benzeri etkinliklere katılıp bunlardan faydalanmaya çalışacağım Okul kütüphanesinden en iyi şekilde yararlanacağım,

Öğrenci Velisinin Hak ve sorumlulukları

HAKLAR

Çocuğumun eğitimiyle ilgili tüm konularda bilgilendirilmek.

Adil ve saygılı davranışlarla karşılanmak

Çocuğuma okul ortamında nitelikli kaynaklar, eğitim ve fırsatlar sunulacağını bilmek.

Düzenli aralıklarla okulun işleyişi hakkında bilgilendirilmek.

Okul yönetimine katılmak.

Çocuğumun okuldaki gelişim süreciyle ilgili olarak düzenli aralıklarla bilgilendirilmek.

Okula Özgü Haklar

Okulun kütüphanesinden yararlanmak.

SORUMLULUKLAR

Çocuğumun her gün okula zamanında, öğrenmeye hazır, okulun kılık-kıyafet kurallarına uygun bir şekilde gitmesine yardımcı olacağım.

Okulun öğrenciler için düzenleyeceği ders dışı etkinliklerde görev almaya çalışacağım.

Okulun duyuru ve yayınlarını takip edeceğim.

Bilgi edinmek ve toplamak amacıyla gönderilen her tür ölçek ve formu doldurup zamanında geri göndereceğim.

Okul Gelişim Yönetim Ekibi (OGYE) ve Okul-Aile Birliği seçimlerine ve toplantılarına katılacağım.

İhtiyaç duyduğunda öğrencimin ödevlerine katkı sağlayacağım, gerekli açıklamaları yapacağım, ancak; kendi yapması gereken ödevleri asla yapmayacağım.

Okumaya, araştırmaya daha fazla zaman ayırması için televizyon seyretme ve oyun oynama saatlerini düzenlemesine yardımcı olacağım.

Evde, o gün okulda yaptıklarını paylaşarak günün değerlendirmesini çocuğumla birlikte yapacağım.

Çocuğumun uyku ve dinlenme saatlerine dikkat edeceğim.

Okulun düzenleyeceği aile eğitim seminerlerine katılacağım.

Çocuğuma yaşına uygun sorumluluklar vereceğim (Örneğin odasını toplama, ev işlerine yardım etme, alışveriş yapma gibi).

Okul yönetiminin okul-aile ilişkilerini geliştirmek amacıyla yapacakları ev ziyaretlerini kabul edeceğim.

Çocuğumun, disiplin kurallarına uyması için gerekli önlemleri alacağım.

Çocuğumun ruhsal ve fiziksel durumundaki değişimler hakkında okulu zamanında bilgilendireceğim.

Aile ortamında fiziksel ve psikolojik şiddete izin vermeyeceğim.

Okula Özgü Sorumluluklar

Okul kütüphanesine imkanlarım ölçüsünde katkıda bulunmaya çalışacağım.

Çocuğumun şehir merkezini görmesini mutlaka sağlayacağım.

Çocuğumun internette zararlı içeriklerin yer aldığı sitelere erişmesini engelleyeceğim.

OKULUN HAK VE SORUMLULUKLARI

HAKLAR

Destekleyici, güvenli ve etkili bir ortamda çalışmak

Okul toplumundan ve çevreden saygı ve destek görmek

Okulda alınan tüm kararlara ve okul kurallarına uyulmasını istemek

Okula özgü Haklar

Planlanmış eğitim etkinliklerinin yer, zaman ve içeriğini önceden haber vererek değiştirmek.

SORUMLULUKLAR

Öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini destekleyecek materyal, ekipman ve

teknolojik donanım sağlamak.
Okulda olumlu bir kültür yaratmak.
Öğrenci, veli ve çalışanlar arasında hiçbir nedenden dolayı ayırım yapmamak.
Eğitim ve öğretim sürecini okulun duvarlarıyla sınırlamamak.
Öğrencilerin, velilerin ve okul çalışanlarının kendilerini ve fikirlerini ifade edebilecekleri fırsatlar yaratmak.
Okulun güvenilir ve temiz olmasını sağlamak.
Öğrenciler için iyi bir model olmak.
Okulun ve öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda sürekli gelişmek.
Okulda etkili öğrenmeyi destekleyecek bir ortam yaratmak.
Okulun işleyişine ait kararların ve kuralların uygulanmasını takip etmek.
Okul - toplum ilişkisini geliştirmek.
Öğretmen, öğrenci ve veli görüşmelerini düzenlemek ve ilgilileri zamanında bilgilendirmek.
Okul çalışanlarının ihtiyaçları doğrultusunda eğitim seminerleri düzenlemek.
Okul çalışanlarının ihtiyaçlarını belirleyerek giderilmesi için çözümler üretmek.
Okulun işleyişi ve yönetimi konusunda ilgili tarafları düzenli aralıklarla bilgilendirmek.
Veli ve öğrenci hakkında ihtiyaç duyulan bilgileri toplamak, değerlendirmek, sonuçlarını ilgililerle paylaşmak ve gizliliğini sağlamak.
Veli toplantılarının belirli aralıklarla ve düzenli olarak yapılmasını sağlamak.
Okul ve çevresinde şiddet içeren davranışlara kesinlikle izin vermemek.
Okula Özgü Sorumluluklar
Bilimsel süreli yayınları okul kütüphanesinde kullanıma sunmak.
Öğrenciler için toplumsal hizmet etkinlikleri planlamak ve yürütmek.
Belli şartlarda öğrencilere yemek ve barınma hizmeti vermek.
Başarılı olan öğrencileri ödüllendirmek ve başarıyı teşvik etmek.
Sözleşmenin tarafı olarak yukarıda sunulan hak ve sorumluluklarımı okudum.
Haklarıma sahip çıkacağıma ve sorumluluklarımı yerine getireceğime söz veririm.
<http://okulweb.meb.gov.tr/14/07/133064/sozlesme.htm>.

**EK 4. Kişisel Bilgi Formu Ve Veli Beklentileri Karşılama
Düzeyi Ölçeği**

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz: Kadın ☐ Erkek ☐	
2.Eğitim Durumunuz:	3. Eşinizin Eğitim Durumu:
Okur-yazar değil: ☐	Okur-yazar değil: ☐
İlkokul mezunu: ☐	İlkokul mezunu: ☐
Ortaokul mezunu: ☐	Ortaokul mezunu: ☐
Lise mezunu: ☐	Lise mezunu: ☐
Üniversite veya yüksek okul mezun ☐	Üniversite veya yüksek okul mezun ☐

4.Mesleğiniz:		5. Eşinizin Mesleği:	
Memur: ☐		Memur: ☐	
İşçi: ☐		İşçi: ☐	
Esnaf: ☐		Esnaf : ☐	
Çalışmıyor: ☐		Çalışmıyor: ☐	
Emekli: ☐		Emekli: ☐	
Diğer (lütfen belirtiniz):		Diğer (lütfen belirtiniz):	
6. Ailenizin Aylık Toplam Geliri Ne Kadardır?			
Hiç yok ☐	601TL-999TL ☐	1501 TL-2000TL ☐	3001 TL- 4000TL ☐
600 TL'den az ☐	1000TL-1500 TL ☐	2001 TL- 3000TL ☐	4001TL ve üzeri ☐
7.Çocuk sayınız: 1 2 3 4 5 ve üstü			
☐ ☐ ☐ ☐ ☐			
8.Eğitime Devam Eden Çocuk Sayısı: 1 2 3 4 5 ve üstü			
☐ ☐ ☐ ☐ ☐			
9.Çocuğunuzun/çocuklarınızın öğrenim gördüğü sınıf:			
9. Sınıf ☐		11. Sınıf ☐	
10. Sınıf ☐		12. Sınıf ☐	

EK 2

BEKLENTİLERİN KARŞILANMA DÜZEYİ ÖLÇEĞİ

Değerli Veli, Bu bölüm, öğretmene yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Öğretmeninize yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Öğretmenin bilgiye ulaşma yolunu çocuğa göstermesi.					
2.Öğretmenin uygun öğrenme ortamı yaratması.					
3.Öğretmenin öğrenim başarısı kadar eğitime de önem vermesi.					
4. Öğretmenin farklı yöntem ve araç-gereçleri kullanması.					
5. Öğretmenin çocuklara karşı demokratik tutum sergilemesi.					
6. Öğretmenin çocuğun sosyalleşmesini sağlaması.					
7. Öğretmenin çocukların farklı yeteneklerini keşfedip bu yetenekleri desteklemesi.					
8. Öğretmenin kişisel farklılıklara saygılı olması.					
9. Öğretmenin sınıf temizliğine önem vermesi					
10. Öğretmenin çocuğa karşı güler yüzlü olması.					
11. Öğretmenin kitap okuma alışkanlığı kazandırması					
12. Öğretmenin, çocuğun problemlere çözüm bulma becerisini geliştirmesi.					
13. Öğretmenin, çocuğun kavramları doğru tanınmasını sağlaması.					
14. Öğretmenin çocukta karar verme yetisini geliştirmesi.					
15.Öğretmenin çocukta kendine güven duygusunu geliştirmesi.					
16. Öğretmenin çocuğa kendi hak ve özgürlüklerini öğretmesi..					
17. Öğretmenin çocuğa başkalarının hak ve özgürlüklerine saygılı olmayı öğretmesi.					
18. Öğretmenin çocuğa arkadaşları ile birlikte çalışabilme becerisini kazandırması.					

19. Öğretmenin çocuğun ahlâk gelişimine olumlu katkı sağlaması.					
20 Öğretmenin çocuğa görgü kurallarını öğretmesi..					
21. Öğretmenin çocuğun neden-sonuç ilişkisini kurma becerisini geliştirmesi..					
22. Öğretmenin çocuğa dürüstlük bilincini kazandırması.					
23. Öğretmenin çocuğa farklılıklara karşı hoşgörülü olma bilincini kazandırması.					
24. Öğretmenin çocuğa toplumun kültürel özelliklerini aktarıp öğretmesi.					
25. Öğretmenin çocuğun algılama ve yorumlama yeteneğini geliştirmesi.					
26. Öğretmenin çocuğa kurallara uyma nedenlerini kavratması.					
27. Öğretmenin çocuğun kemik ve kas gelişimini destekleyen etkinlikler düzenlemesi.					
28. Öğretmenin aile için iyi bir örnek olması.					
29. Öğretmenin veliye karşı güler yüzlü olması .					

Değerli Veli, Bu bölüm, okulun fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Okulunuzun fiziki koşul ve donanımına yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşıyor	Beklentimi Karşıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşıyor	Beklentimi Karşılamıyor	Beklentimi Hiç Karşılamıyor
1.Okul bahçesinin ağaçlandırılma düzeyi.					
2.Okuldaki mevcut revirin kullanılrlığı.					
3. Okulda sınıf mevcutlarının az olması.					
4. Okulun temiz olması.					
5. Okuldaki mevcut spor salonunun kullanılrlığı.					

6.Okuldaki mevcut güvenlik sisteminin (güvenlik kamerası) kullanılabilirliği.					
7.Okuldaki mevcut konferans salonunun kullanılabilirliği.					
8.Okuldaki mevcut Fen ve Teknoloji Laboratuvarının kullanılabilirliği.					
9.Okuldaki mevcut Bilişim Teknolojisi sınıfının kullanılabilirliği.					
Değerli Veli, Bu bölüm, okul idaresinin okul içi etkinlik ve çalışmalar düzenlemesine yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Okul idaresinin okul içi etkinlik ve çalışmalar düzenlemesine yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Okul idaresinin veliye ve öğrenciye yönelik eğitim çalışmaları ve seminerler düzenlemesi.					
2. Okul idaresinin sergi, kermes, tiyatro gibi sosyal etkinlikler düzenlemesi.					
3. Okul idaresinin gezi-gözlem etkinlikleri düzenlemesi.					
4. Okul idaresinin binaları bakım ve onarımını düzenli olarak yapması.					
5. Okul idaresinin rehberlik hizmetlerinin düzenli yürütmesini sağlaması.					
6. 10 Okul idaresinin okulun harcamaları ile ilgili bilgi vermesi.					
Değerli Veli, Bu bölüm, okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı sergilediği tutuma yönelik beklentilerinizin ne düzeyde karşılandığına ilişkin görüşlerinizi belirlemek amacı ile düzenlenmiştir. Okul idaresinin öğrenci ve veliye karşı sergilediği tutuma yönelik beklentinizin ne düzeyde karşılandığını tarif eden uygun seçeneği işaretleyiniz.	Aşağıdaki maddelerde ifade edilen beklentileri okulunuz ne düzeyde karşılamaktadır?				
	Beklentimi Tamamen Karşılıyor	Beklentimi Karşılıyor	Beklentimi Orta Düzeyde Karşılıyor	Beklentimi Karşılmıyor	Beklentimi Hiç Karşılmıyor
1.Okul idaresinin veliye karşı demokratik tutum sergilemesi.					
2. Okul idaresinin öğrenciye karşı demokratik tutum sergilemesi.					
3. Okul idaresinin veliye karşı güler yüzlü olması.					
4 Okul idaresinin öğrenciye karşı güler yüzlü olması.					
5. Okul idaresinin okul kuralları konusunda bilgi vermesi.					